

Методичні вказівки до Закону № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин в редакції наступних правових норм

Управління уряду Словацької Республіки (далі - Управління Уряду) відповідно до § 7а абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин в редакції наступних правових норм (далі - Закон № 184/1999 Зб. з.) у співробітництві з експертною комісією¹ для використання Закону про мови національних меншин видає наступні методичні вказівки до Закону № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин в редакції наступних правових норм (далі - Методичні вказівки):

Ст. I

Мета та сфера використання методичних вказівок

1. Метою методичних вказівок – надати зведену інформацію та методичні рекомендації, що стосуються використання мов національних меншин особливо для:

- a) громадян Словацької Республіки (далі також - СР), які є особами, що належать до національних меншин;
- b) місцевих органів влади, розташованих в населеному пункті, в якому відповідно до Закону № 184/1999 Зб. з. використовується мова національної меншини;
- c) органів місцевого самоврядування, розташованих в населеному пункті, в якому відповідно до Закону № 184/1999 Зб. з. використовується мова національної меншини;
- d) юридичних осіб, створених територіальним самоврядуванням в населеному пункті, в якому відповідно до Закону № 184/1999 Зб. з. використовується мова національної меншини;
- e) організаційних підрозділів охоронно-рятувальних корпусів в населеному пункті, в якому, згідно із Законом № 184/1999 Зб. з. використовується мова національної меншини;
- f) суб'єктів підприємницької діяльності в значенні § 2 абз. 2, буква а) - d) Закону № 513/1991 Зб. Господарський кодекс в редакції наступних правових норм.

2. Методичні вказівки виконують відповідно до § 7а абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. роль практичного посібника у вирішуванні конкретних питань із прикладної практики Закону № 184/1999 Зб. з., відповідно до якого управління Уряду надає фахову та методичну допомогу органам місцевого самоврядування та організаційним складових охоронно-рятувальних корпусів у виконванні цього Закону.

3. Терміном «професійна та методична допомога» розуміється діяльність управління Уряду, яка здійснюється з метою сприяння виконанню Закону № 184/1999 Зб. з.

4. Там, де в положеннях цих методичних вказівок використовують позначення людини чоловічої статі, належним чином і, якщо доречно, також означає позначення людини жіночої статі.

Ст. II

Предмет та структура Закону № 184/1999 Зб. з.

¹ Експертна комісія для застосування Закону № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин, який був створений управлінням Уряду Словацької Республіки відповідно до § 7а абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин 14 грудня 2012 року.

1. Предметом Закону № 184/1999 Зб. з. є встановлення умов використання мови національної меншини в офіційних відносинах та у сферах, що регулюються цим Законом.

2. Закон № 184/1999 Зб. з. розчленовується наступним чином:

- § 1 абз. 1 – визначення особистої сфери дії Закону та мети Закону;
- § 1 абз. 2 – визначення поняття мова національної меншини;
- § 2 – використання мови національної меншини в офіційному спілкуванні;
- § 3 абз. 1 та 2 – використання мови національної меншини на засіданнях органів державної влади;
- § 3 абз. 3 – використання мови національної меншини у веденні хроніки населеного пункту;
- § 3 абз. 4 – використання мови національної меншини в діловодстві;
- § 4 – назви мовою національної меншини;
- § 4а – місцевий референдум про зміни позначення населеного пункту;
- § 5 абз. 1 та 2 – використання мови національної меншини у судовому провадженні та у галузі дошкільної освіти, початкових класів, середніх шкіл та культури;
- § 5 абз. 3 – використання мови національної меншини у закладах охорони здоров'я та соціального обслуговування або в установах соціального та правового захисту дітей та соціальної опіки;
- § 5а – інформування громадськості мовою національної меншини;
- § 5б – поширення та отримання інформації мовою національної меншини;
- § 7 абз. 1 та 2 – використання мови національної меншини органами влади та їх обов'язки;
- § 7 абз. 3 – використання мови національної меншини у службовому спілкуванні у поліції населеного пункту;
- § 7 абз. 4 – використання мови національної меншини у комунікації з членами Збройних сил СР, озброєних корпусів безпеки, інших озброєних корпусів, пожежно-рятувального корпусу та поліції населеного пункту;
- § 7а – повноваження управління Уряду про використання мов національних меншин;
- § 7б – адміністративні правопорушення у галузі використання мови національної меншини;
- § 7с та § 7д – спільні, перехідні та прикінцеві положення;
- § 8 та 8а – скасовуючі положення.

Ст. III

Взаємовідносини з іншими правовими нормами

1. Конституція Словацької Республіки (далі - Конституція) встановлює:

- в статті 6 абз. 2, що «Використання мов, інших, ніж державна мова в офіційному спілкуванні, передбачає закон»;
- в статті 34 абз. 1, що «Громадянам, які формують національні меншини або етнічні групи в СР, гарантується всесторонній розвиток, передусім право спільно з іншими представниками національної меншини чи групи розвивати власну культуру, право на розповсюдження та отримання інформації рідною мовою, об'єднання в національні асоціації, створення та підтримку освітніх та культурних закладів. Деталі встановлюються Законом.»;

- в статті 34 абз. 2 буква а) - с), що «Громадянам, які належать до національних меншин або етнічних груп на умовах, встановлених законодавством, крім права на здобуття державної мови гарантується право на освіту своєю мовою, право користуватися своєю мовою в офіційному спілкуванні та право брати участь у вирішенні питань, що стосуються національних меншин та етнічних груп».

Законом у значенні статті 6 абз. 2 та статті 34 абз. 1 Конституції розуміється Закон № 184/1999 Зб. з.

2. До міжнародних договорів, що зобов'язують Словаччину у сфері статусу та прав осіб, що належать до національних меншин, належать передусім:

- Рамкова конвенція про захист національних меншин (Повідомлення Міністерства закордонних справ СР № 160/1998 Зб. з.);
- Європейська хартія регіональних мов або мов меншин (повідомлення Міністерства закордонних справ СР № 588/2001 Зб. з.) (далі - Мовна хартія);
- Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (Повідомлення Міністерства закордонних справ № 120/1976 Зб.).

3. Конституція в статті 6 абзац 1 передбачено, що «На території Словацької Республіки державною мовою є словацька мова». Використання державної мови СР регулюється законом № 270/1995 Зб. з. про державну мову в редакції наступних правових норм (далі - Закон про державну мову). Відповідно до § 1 абз. 2 Закону про державну мову, державна мова має перевагу над іншими мовами, які використовуються на території СР. Відносини між державною мовою та іншими мовами регулюються іншими окремими положеннями «Закону про державну мову».

4. Відповідно до § 1 абз. 4 Закону про державну мову, використання мов національних меншин та етнічних груп поширюється на окремі норми², якщо цим Законом не передбачено інше. Це означає, що якщо Законом про державну мову передбачено, що використання мови національної меншини у певній місцевості регулюється окремим законом, застосовується цей окремий.

² Наприклад:

- § 155 абз. 1 Закону № 160/2015 З. з. Цивільно-процесуальний кодекс;
- Закон № 191/1994 Зб. з. про позначення населених пунктів мовою національних меншин (новела Закону № 184/1999 Зб. з. чинна від 1 липня 2011 року, скасувала закон № 191/1994 Зб. з. «Про позначення населених пунктів мовою національних меншин» (т. з. табличний закон), який містив перелік позначень населених пунктів мовами національних меншин. Використання позначень населених пунктів мовою національних меншин врегульовує від 1 липня 2011 року закон № 184/1999 Зб. з. та від 1 січня 2012 року постанова Уряду Словацької Республіки № 221/1999 Зб. з., яким оприлюднюється перелік населених пунктів, в яких громадяни Словацької Республіки, що належать до національної меншини, становлять щонайменше 20% населення, із змінами, внесеними урядом Словацької Республіки в тексті постанови Уряду Словацької Республіки № 534/2011 Зб. з. Наведена новела Постанови Уряду № 221/1999 Зб. з. до окремих назв населених пунктів приєдналися їхні позначення мовами національних меншин. Це встановило новий офіційний перелік позначень населених пунктів мовами національних меншин);
- Закон № 184/1999 Зб. з.;
- § 5 абз. 1 буква г) Закону № 532/2010 Зб. з. про Радіо та телебачення Словаччини та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів; § 2 абзац 20 Закону № 301/2005 Зб. з. Кримінальний кодекс;
- § 2 абз. 2 Закону № 167/2008 Зб. з. про періодичну пресу та інформаційне агентство та про внесення змін та доповнень деяких законів (закон про пресу);
- § 11 абз. 2, § 12 абз. 3 та § 18 абз. 3 Закону № 245/2008 Зб. з. про виховання та освіту (закон про освіту) та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів.

5. Взаємовідносини між державною мовою та іншими мовами також регулюються іншими положеннями Закону про державну мову, наприклад, § 3 абз. 2, абз. а) Закону про державну мову, в якому йдеться про окремі положення: «Державною мовою видаються закони, постанови уряду та інші загальнообов'язкові нормативно-правові норми, включаючи норм місцевих органів влади, рішення та інші автентичні документи; це не зачіпає використання мов національних меншин та використання іноземних мов відповідно до окремих норм».

6. Сфера використання мов національних меншин регулюється іншими окремими законами, на які посилається Закон про державну мову. Резюме таких окремих законів наведено в таблиці № 1.

Таблиця № 1: Резюме положень Закону про державну мову, включаючи посилання на окремі норми

Положення Закону про державну мову	Сфера	Посилання на окрему норму
§ 1 абз. 4	Використання мов національних меншин та етнічних груп	Наприклад закон № 184/1999 Зб. з. § 5 абз. 1 буква г) Закону № 532/2010 Зб. з. про Радіо та телебачення Словаччини та про зміни та доповнення деяких законів, § 2 абз. 20 Кримінально-процесуального кодексу, § 2 абз. 2 Закону № 167/2008 Зб. з. про періодичну пресу та інформаційне агентство та про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів (закон про пресу), § 11 абз. 2, § 12 абз. 3 та § 18 абз. 3 Закону № 245/2008 Зб. з. закону про освіту
§ 3 абз. 1	Офіційне спілкування	Закон № 184/1999 Зб. з.
§ 3 абз. 2 буква а)	Видання норм органів місцевого самоврядування, рішень та інших публічних документів	Наприклад Закон № 184/1999 Зб. з., закон про освіту
§ 3 абз. 2 буква б)	Переговори в органах та юридичних особах	§ 3 абз. 1 та 2 Закону № 184/1999 Зб. з.
§ 3 абз. 2 буква с)	Адміністративне діловодство	Закон № 184/1999 Зб. з.
§ 3 абз. 2 буква д)	Ведення хронік населених пунктів	§ 3 абзац 3 Закону № 184/1999 Зб. з.
§ 3 абз. 3	Інформаційні системи	Наприклад § 3 абз. 6 Закону № 530/2003 Зб. з. про Комерційний реєстр та про зміни та доповнення деяких законів» в редакції закону № 24/2007 Зб. з.

§ 3 абз. 5	Використання імені та прізвища	§ 3 Закону Національної Ради Словачької Республіки № 300/1993 Зб. з. в редакції закону № 344/2007 Зб. з.
§ 3а	Використання географічних назв	Закон № 184/1999 Зб. з. в редакції наступних правових норм
§ 4 абз. 1	Мова навчання та мова тестування	Наведене положення не посилається на окрему норму
§ 4 абз. 3	Педагогічна документація	§ 12 абзац 5 та § 11 абз. 2 закону № 245/2008 Зб. з.
§ 4 абз. 4	Видання та використання підручників та навчальних текстів	§ 13 закону № 245/2008 Зб. з.
§ 5 абз. 1	Трансляція радіо- і телевізійних програм	§ 3 буква і) Закону № 308/2000 Зб. з. про мовлення та ретрансляцію та про зміну Закону № 195/2000 Зб. з. про телекомунікації в редакції наступних правових норм», § 5 абз. 1 буква б), г) та т) Закону № 532/2010 Зб. з. про Радіо та телебачення Словаччина та про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів, § 17 абз. 5 Закону № 343/2007 Зб. з. про умови обліку, публічного розповсюдження та зберігання аудіовізуальних творів, мультимедійних творів та аудіозаписи художніх виступів та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів (аудіовізуальний закон)
§ 5 абз. 2	Трансляція аудіовізуальних творів, призначених для неповнолітніх молодших 12 років	Наведене положення не посилається на окрему норму
§ 5 абз. 3	Ліцензія на програмне обслуговування мовлення	§ 47 Закону № 308/2000 Зб. з. про мовлення та ретрансляцію та про зміну Закону № 195/2000 Зб. з. про телекомунікації в редакції наступних правових норм. § 27 Закону № 220/2007 Зб. з. про цифрове мовлення програмних послуг та інших контент-сервісів за допомогою цифрової передачі та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів (закон про цифрове мовлення) в редакції закону № 373/2013 Зб. з.

§ 5 абз. 5	Періодична преса, інформаційне агентство, неперіодичні публікації	§ 2 абз. 8 закону № 212/1997 Зб. з. про обов'язкові примірники періодичних видань, неперіодичних видань та репродукції аудіовізуальних творів та закон № 184/1999 Зб. з.
§ 5 абз. 6	Повсякденні друковані видання для громадськості для культурних цілей, каталоги галерей, музеїв, бібліотек, програми кінотеатрів, театрів, концертів та інших культурних заходів	Наведене положення не посилається на окрему правову норму
§ 5 абз. 7	Культурні та виховно-освітні заходи	Наведене положення не посилається на окрему правову норму
§ 5 абз. 8	Написи на пам'ятках, меморіалах та дошках	§ 2 абзац 2 Закону № 184/1999 Зб. з.
§ 7 абз. 2	Судочинство, адміністративне провадження та провадження у правоохоронних органах	Наприклад § 155 абз. 1 Цивільно-процесуального кодексу, закон № 382/2004 Зб. з. про експертів, та перекладачів та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів в редакції наступних правових норм, § 2 абз. 20 Кримінально-процесуальний кодекс
§ 8 абз. 2	Письмові правові акти у трудових відносинах або подібних трудових відносинах ³	Наведене положення не посилається на окрему норму
§ 8 абзац 3	Бухгалтерський облік, підготовка фінансової звітності, технічної документації, статuti об'єднань, асоціацій, політичних партій, політичних рухів та бізнес-компаній	Наведене положення не посилається на окрему норму
§ 8 абз. 4	Спілкування працівників охорони здоров'я та соціальних служб	§ 2 абз. 2 закону № 184/1999 Зб. з.

³ У § 8 абз. 2 Закону про державну мову прямо врегульовує використання інших мов (т. к. і мов меншин): Письмові нормативно-правові акти у трудових відносинах або подібних трудових відносинах складаються державною мовою; окрім тексту на державній мові, те ж формулювання може бути викладено і іншою мовою.

§ 8 абзац 5	Договірні зобов'язання	Наведене положення не посилається на окрему правову норму
§ 8 абзац 6	Написи, реклама та повідомлення, призначені для інформування громадськості	§ 2 абз. 2 закону № 184/1999 Зб. з.

7. Правила використання мови національної меншини в офіційному спілкуванні за винятком Закону № 184/1999 Зб. з. та закону Про державну мову регулюються також іншими правовими нормами у зв'язку з міжнародними угодами, до якими прив'язана СР, а також окремими законами. Резюме окремих законів та сфер, яких вони стосуються, наведено в таблиці № 2.

Таблиця № 2: Резюме окремих законів та сфер, на які поширюються ці закони

Положення та назва юридичної норми	Сфера
§ 155 абз. 1 та 2 Закону № 160/2015 Зб. з. Цивільно-процесуальний кодекс	Цивільне судочинство
§ 2 абз. 1 Закону № 161/2015 Зб. з. Цивільний позапозовний кодекс	Цивільне судочинство
§ 54 абз. 1 та 2 Закону № 162/2015 Зб. з. Кодекс адміністративного судочинства	Цивільне судочинство
§ 5 абз. 1 буква г) Закону № 532/2010 Зб. з. про Радіо та телебачення Словаччина та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів	Трансляція Радіо та телебачення Словаччини
§ 2 абз. 20 Закону № 301/2005 Зб. з. Кримінальний кодекс	Кримінальне провадження
§ 2 абз. 2 Закону № 167/2008 Зб. з. про періодичну пресу та інформаційне агентство та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів (закон про пресу)	Періодична преса
§ 11 абз. 2, § 12 абз. 3 та § 18 абз. 3 Закону № 245/2008 Зб. з. Про виховання та освіту (закон про освіту) та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів	Освіта
§ 5 абз. 1 буква е) Закону № 308/1991 Зб. про свободу віросповідання та статус церков та релігійних товариств	Статус церков
§ 23 Закону НР СР № 38/1993 Зб. з. про організацію Конституційного суду Словацької Республіки, про провадження перед ним та про статус його суддів	Провадження в Конституційному суді Словацької Республіки
§ 2 абз. 1 закону НР СР № 300/1993 Зб. з. про ім'я та прізвище в редакції наступних правових норм	Використання імені та прізвища
§ 16 та § 19 абз. 3 та 4 Закону НР СР № 154/1994 Зб. з. про реєстри в редакції наступних правових норм	Використання імені та прізвища в реєстрах
§ 2 абз. 8 Закону № 212/1997 Зб. з. про обов'язкові примірники періодичних та неперіодичних видань та репродукцій аудіовізуальних творів	Обов'язкові примірники періодичних та неперіодичних видань та

	репродукцій аудіовізуальних творів
§ 6 абз. 5 Закону № 211/2000 Зб. з. про вільний доступ до інформації та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів (закон про свободу інформації)	Вільний доступ до інформації
§ 3 буква к) пункт 5, § 6а абз. 1 буква j) пункт 5, § 16 абз. 3 буква е), Закону № 308/2000 Зб. з. про мовлення та ретрансляцію та про зміну Закону № 195/2000 З. з. про телекомунікації	Трансляція мовами національних меншин
Закон № 180/2014 Зб. з. про умови здійснення права голосу та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів	Вибори ⁴
Закон № 71/1967 Зб. про адміністративне провадження» (адміністративний порядок) в редакції наступних правових норм	адміністративне провадження

Ст. IV

Основні поняття Закону № 184/1999 Зб. з.

1. Громадянин Словацької Республіки

Закон № 184/1999 Зб. з. надає право на використання мови національної меншини громадянину СР⁵ (§ 1 абз. 1), який є особою, яка належить до національної меншини.

2. Належність до національної меншини

Відповідно до статті 12 абз. 3 Конституції кожен має право вільно приймати рішення про свою національність. Забороняється будь-який вплив цього рішення та всі способи тиску спрямованого на денаціоналізацію. Відповідно до статті 33 Конституції приналежність до будь-якої національної меншини чи етнічної групи нікому не завдає шкоди. Здійснення права користуватися мовою національної меншини очікує приналежність громадянина, оскільки кожен громадянин має право самостійно приймати рішення про своє громадянство.

3. Мова національної меншини

Відповідно до § 1 абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. мовою національної меншини для цілей цього закону розуміється кодифікована або стандартизована мова, яка традиційно використовується на території СР її громадянами, які належать до національної меншини, що відрізняється від державної мови; мовою національної меншини є болгарська мова, чеська мова, хорватська мова, угорська мова, німецька мова, польська мова, ромська мова, русинська мова та українська мова.

Перелічення мов національних меншин є ідентичним переліченню в оголошенні, зробленому СР при здачі на зберігання її документа про ратифікацію до Європейської

⁴ Закон № 180/2014 Зб. з. врегульовує умови здійснення права голосу та організацію виборів у Національну Раду Словацької Республіки, виборів у Європейський парламент, вибори президента Словацької Республіки, народне голосування про звільнення президента Словацької Республіки, виборів у органи місцевого самоврядування та спосіб виконання референдуму оголошеного відповідно до статей 93-99 Конституції.

⁵ стаття 51 абз. 1 Закону № 460/1992 Зб. Конституція Словацької Республіки та Закон № 40/1993 Зб. з. Про громадянство Словацької Республіки в тексті наступних норм.

хартії регіональних мов або мов меншин і повністю відповідає цьому міжнародному документу, який зазначений у повідомленні № 588/2001 Міністерства закордонних справ СР. Відповідно до повідомлення відповідно до статті 3 абз. 1 Хартії «регіональними мовами або мовами меншин» в СР є мови: болгарська, чеська, хорватська, угорська, німецька, польська, ромська, русинська та українська⁶. У 2015 році було листом постійного представника СР в Раді Європи нотифікована генеральному секретареві Ради Європи інформація про визнання російської мови та сербської мови мовами меншин в СР відповідно до частини II мовної хартії⁷.

Розпорядження уряду СР № 221/1999 Зб. з., оприлюднення переліку населених пунктів, в яких громадяни СР, що належать до національної меншини, становлять щонайменше 20% населення (далі - лише Розпорядження № 221/1999 Зб. з.) призначати населені пункти відповідно до результатів Перепису населення та житла від 1991 року, які відповідають наступним критеріям у відношенні до:

- угорської національної меншини;
- української національної меншини;
- русинської національної меншини;
- ромської національної меншини та
- німецької національної меншини.

Відповідно до § 2 абз. 9 Закону № 184/1999 Зб. з. використання чеської мови регулюється § 3 абз. 4 Закону про державну мову⁸.

4. Кодифікована мова

Мовою національної меншини для цілей закону № 184/1999 Зб. з. розуміється кодифікована або стандартизована мова, яку традиційно на території СР використовують її громадяни, що належать до національної меншини, який відрізняється від державної мови. Кодифікована мова - це наукове знання про літературну мову, що фіксується в посібниках і приймається користувачами мови в певний час обов'язковим⁹.

⁶ Парламентський друк № 918/2001 Пропозиція про затвердження Національною радою Словацької Республіки Європейської хартії регіональних мов або мов меншин.

⁷ На підставі пропозиції представника сербської національної меншини та представника російської національної меншини Комітет національних меншин та етнічних груп ініціював процес визнання російської та сербської мови мовами меншин у Словацькій Республіці відповідно до мовної хартії, який посередництвом Адміністрації Уповноваженого Уряду СР для національних меншин призвело до успішного завершення всього процесу. У цьому контексті це була постанова Уряду СР № 618/2015 З. з. доручено завдання заступникові голови уряду та міністру закордонних та європейських справ Словацької Республіки нотифікувати генеральному секретарю Ради Європи визнання російської мови та сербської мови мовами меншин в Словацькій Республіці в контексті частини II мовної хартії. Інформація про визнання російської мови та сербської мови мовами меншин було в контексті наведеної постанови нотифікована генеральному секретарю Ради Європи листом постійного представника СР в Раді Європи 25 листопада 2015 року. Оголошення Словацької Республіки було зареєстровано Секретаріатом Генерального секретаря Ради Європи 27 листопада 2015 року. Дивіться: <<http://www.coe.int/en/web/conventions/search-on-treaties/-/conventions/treaty/148/declarations>>.

⁸ «Фізична особа та юридична особа в офіційному спілкуванні з органом відповідно до абз. 1 та в офіційному спілкуванні з юридичною особою відповідно абзацу 1 використовує державну мову, якщо інше не передбачено цим Законом, окремою нормою або міжнародним договором, який оголошений у законі встановленому порядку. Особа, рідною мовою якої є мова, яка задовольняє вимоги основної ясності з точки зору державної мови, може у офіційному спілкуванні з органом відповідно до абзацу 1 а в офіційному спілкуванні з юридичною особою відповідно до абзацу 1 використовувати свою рідну мову. Органи та юридичні особи відповідно до абзацу 1 вони повинні прийняти документ мовою, який задовольняє вимоги основної ясності з точки зору державної мови, якщо це документ, виданий або завірений компетентними органами Чеської Республіки.»

⁹ Дивіться: <<http://slovniky.juls.savba.sk>>, результати пошуку для поняття «кодифікація» у контексті лінгвістики.

Загальнообов'язкові об'єкти зазвичай використовують кодифіковану форму мови¹⁰. Громадяни, які належать до національних меншин, використовують мови національних меншин у формі, яка традиційно використовується на території СР. Використання нестандартні мовні засоби або використання інших (наприклад словацьких) елементів в контексті мови національної меншини однак це не виключає, що спілкування слід розглядати як спілкування мовою національної меншини.

5. Стандартизована мова

Крім кодифікованої мови Закон № 184/1999 Зб. з. наводить і стандартизовану мову. Не всі мови в СР, які наводить Закон № 184/1999 З. з., мають кодифіковану форму. Це стосується, зокрема, ромської мови, яка була стандартизована 29 червня 2008 року у Братиславі. В рамках процесу стандартизації була при Адміністрації уповноваженого Уряду СР для ромських громад в кінці 1999 року створена Координаційна рада для ромської мови та літератури При Кафедрі ромської культури Університету ім. Костянтина Філософа в м. Нітра, яка поступово за участю інших експертів підготувала стандартизацію ромської мови на основі східнославацької ромської мови.

Відповідно до закону № 184/1999 З. з., якщо є до диспозиції стандартизована форма мови меншини, ця стандартизована форма зазвичай використовується.

6. Державна мова

Відповідно до статті 6 абзац 1 конституції та § 1 абз. 1 Закону про державну мову державною мовою на території СР є словацька мова. Відповідно § 1 абз. 4 Закону про державну мову використання мов національних меншин та етнічних груп стосуються окремі норми, якщо інше не передбачено цим Законом.

Відповідно до § 11 Закону про державну мову, державною мовою розуміється словацька мова у кодифікованому вигляді відповідно до § 2 абз. 2; це не виключає використання іншомовних нових технічних термінів, термінів або найменування нових фактів, для яких відповідний еквівалентний термін ще не встановлено та не кодифіковано державною мовою, а також використання нестандартних мовних засобів щодо їх функціонального використання, зокрема в мистецтві та публіцистиці. Відповідно до § 2 абз. 2 Закону про державну мову, кодифіковану форму державної мови з ініціативи професійних словакістичних науково-дослідних інститутів та експертів з державної мови затверджує та публікує Міністерство культури СР на своєму веб-сайті.

7. Офіційне спілкування

Офіційне спілкування означає підсумок діяльності та дій державних органів, органів територіального самоврядування, територіального самоврядування встановлених юридичних осіб, службовців та державних службовців цих органів та юридичних осіб, членів Збройних Сил СР, збройних корпусів безпеки, інших збройних сил та підрозділів пожежної охорони протягом виконання їх службових обов'язків, в усній чи письмовій комунікації з громадянами та в роботі з офіційними питаннями.

Закон № 184/1999 Зб. з. в § 2 абз. 3 він робить різницю між усним спілкуванням та письмовим спілкуванням. Усне офіційне спілкування означає наприклад усне подання, усні прохання про інформацію, звільнення у адміністративному порядку. Усне офіційне спілкування може відбутися особисто або по телефону. Письмове офіційне спілкування

¹⁰ Наприклад, це мови тих національних меншин зі своєю країною-матір'ю, які мають кодифіковану мову, тобто угорську, українську та німецьку. Русинська мова також має кодифіковану форму, оскільки акт кодифікації русинської стандартної мови в Словаччині відбувся у Братиславі 27 січня 1995 р. (Плішкова Анна: Русинська мова в Словаччині: нарис розвитку та сучасні проблеми. Методико-педагогічний центр у Прешові. 2007. Доступне на: <http://www.unipo.sk/public/media/11525/Rusinsky_jazyk_na_Slovensku.pdf>).

означає подання подань, доказів чи інших документів до органу державної влади, а також відповідь органу державної влади у письмовій формі, у формі автентичного документа чи іншого документа. Письмовою комунікацією вважається і комунікація факсом, електронною поштою, телефаксом або телеграфом (незалежно від того, чи слід таке подання доповнити письмово чи усно в протоколі).

8. Офіційне діловодство

Офіційне діловодство означає резюме адміністративних актів та матеріалів, які стосуються офіційної діяльності органів державного управління, органів територіального самоврядування та самоврядування встановлених юридичних осіб. До офіційного діловодства відповідно до § 3 абз. 4 Закону № 184/1999 Зб. з. відносяться, зокрема, протоколи, постанови, статистики, обліки, записи, офіційні записи, баланси, публічна інформація та офіційне діловодство церков та релігійних товариств призначених для громадськості, за винятком реєстрів.

9. Орган державного управління

Закон № 184/1999 Зб. з. встановлює зобов'язання у сфері використання мов національних меншин для органів державної влади в населених пунктах визначених законом № 184/1999 Зб. з. Відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. органами державної влади вважаються органи місцевої державної влади, органи територіального самоврядування та територіальним самоврядуванням встановлених юридичних осіб. Органами місцевої влади вважаються ті органи, про які окремий закон передбачає, що вони здійснюють державне управління, але вони не є центральними органами державного управління або органами державного управління, що мають загальнодержавну компетенцію.

Закон № 184/1999 Зб. з. не виводить право громадян СР, які належать до національної меншини, використовувати мову національної меншини перед органом місцевого державного управління від місця центру відповідного органу, але до місця спілкування. Якщо місцем спілкування є населений пункт, який знаходиться у переліку, зазначеному в Положенні № 221/1999 Зб. з., право відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. використовувати у письмовому та усному спілкуванні мову національної меншини а орган державного управління, який є адресатом спілкування, також зобов'язаний діяти відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з.

З наведеного випливає, що якщо організаційний підрозділ органу державного управління знаходиться в населеному пункті, який наведений у переліку відповідно до положення № 221/1999 Зб. з., вважається органом державного управління відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з.¹¹

У взаємодії з Міністерством внутрішніх справ СР, Міністерством праці, соціальних справ та сім'ї СР, Міністерством фінансів СР у співпраці з Фінансовою дирекцією СР, Міністерством охорони здоров'я СР та Міністерством сільського господарства та розвитку сільської місцевості СР були ідентифіковані органи державного управління та їх організаційні підрозділи, в яких поряд із державною мовою в офіційному спілкуванні використовується і мова національної меншини. Це 13 районних управлінь, 16 податкових управлінь, 6 митних установ, 23 управління праці, соціальних справ та сім'ї, 8 регіональних ветеринарних та харчових адміністрацій, 6 регіональних управлінь охорони здоров'я та 5 державних архівів (детальний перелік наведено у додатку 1).

¹¹ Дивіться: <<http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/spravy-a-koncepcne-materialy/>> частина Інформації про стан використання мов національних меншин на території Словацької Республіки за період 2015 – 2016 років.

Відповідно до § 2 абз. 6 Закону № 184/1999 Зб. з. позначення органів державного управління, розміщені на будівлях в населеному пункті, який знаходиться в Постанові № 221/1999 Зб. з. наводить поряд з державною мовою і мовою національної меншини. При цьому відповідно до § 4 абз. 1 цього Закону, крім назви населеного пункту державною мовою, наводиться також назва населеного пункту мовою національної меншини на будівлях органів державного управління. Позначення окремих державних органів, на які поширюється це зобов'язання, наведено у Додатку № 1 цих Методичних вказівок. Фахові термінологічні словники опубліковані на веб-сайті Повноважного уряду з питань національних меншин також розміщені переклади назв деяких органів державного управління.

10. Населений пункт

Населений пункт – це самостійне територіальне самоврядування та адміністративна одиниця СР; він асоціює осіб, які мають на його території постійне місце проживання. Населений пункт – це юридична особа, яка за встановлених законом умов самостійно управляє власним майном та власним доходом¹². Населений пункт засновує, скасовує, поділяє або об'єднує населені пункти Уряд за допомогою Постанови. Це можна вирішити лише за згодою населеного пункту та на підставі позиції районного управління в центрі краю, в якому знаходиться населений пункт¹³.

Відповідно до § 1а абз. 2 Закону Словацької Національної Ради № 377/1990 Зб. про столицю Словацької Республіки Братиславу в редакції наступних правових норм та § 2 абз. 2 Закону Словацької Національної Ради № 401/1990 Зб. про місто Кошице в редакції наступних правових норм в обмеженій мірі вважається населеним пунктом і міський район столиці СР Братислава та міський район міста Кошице.

11. Юридична особа

Юридична особа, створена територіальним самоврядуванням, розуміється бюджетна організація та організація, що вносить вклад. Використовування мови національної меншини юридичними особами, які працюють в галузі дошкільної освіти, початкових класів, середніх шкіл та культури відповідно до § 5 абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з., а також юридичними особами в галузі охорона здоров'я, соціальних послуг та соціально-правового захисту дітей та соціальної опіки, врегульовують окремі закони.

12. Фізична особа - підприємець

Відповідно до § 2 Закону № 455/1991 Зб. з. Про підприємництво (Підприємницький закон). Підприємництво означає систематичну діяльність, яка здійснюється самостійно, від свого імені, на власну відповідальність, з метою отримання прибутку та на умовах, визначених цим Законом. Відповідно до § 5 цього Закону підприємництвом може займатися фізична особа (одноосібний підприємець) за умови, що вона відповідає умовам, встановленим цим Законом. Для цілей цього Закону словацька фізична особа означає фізичну особу з проживанням, яким розуміється постійне місце проживання на території Словацької Республіки.

13. Подання

Поданням розуміється дія громадянина, яка направлена до органу державного управління в певній офіційній справі. Поданням провадження може розпочатись і подання можна пред'явити і в процесі провадження, яке вже проходить. Реквізити

¹² § 1 абзац 1 Закону № 369/1990 Зб. про муніципальний устрій в редакції наступних правових норм.

¹³ § 2 абзац 3 Закону № 369/1990 Зб. про муніципальний устрій в редакції наступних правових норм.

подання врегульовує загальна правова норма про адміністративне провадження¹⁴ або окремі закони.

Наприклад, якщо громадянин СР розпочне провадження у питанні зміни імені чи прізвища, у цьому питанні він діє відповідно до закону про реєстр. У разі встановлення, скасування або переривання підприємницької діяльності треба діяти відповідно до підприємницького закону, при поданні заяви на дозвіл на будівництво дотримується порядок відповідно до закону про будівництво тощо.¹⁵

14. Відповідь на подання

Відповідь на подання - це акт органу державного управління при подальшому спілкуванні з громадянином, який є реакцією на подання громадянина. Відповідь на подання не є лише відповіддю на те, як справа вирішиться, але і всі поточні дії органу державного управління у спілкуванні і громадянином. Відповідь на подання може бути усною або письмовою.

15. Публічний документ

Публічним документом розуміється документ, виданий на основі закону державним органом чи іншим органом державної влади в межах своєї компетенції, яка встановлює, змінює або відкликає права чи обов'язки або засвідчує їх виникнення, зміну або походження або зникнення, або посвідчує особу або річ, їх стан, властивості або придатність або юридично захищені інтереси¹⁶, а також документ, який оголошується публічним окремим законом¹⁷.

Публічними документами вважаються, наприклад, рішення, винесені в адміністративному порядку, посвідчення особи, паспорти, свідоцтва про освіту, а також інші офіційні документи, видані органами державної влади, наприклад, дозвіл на будівництво, посвідчення про постійне проживання, а також різні інші довідки, дозволи, авторизації, декларації, заяви, довідки, посвідки тощо.

16. Копія

Копія – це один із декількох примірників одного і того ж документу, який має всі реквізити, як інші примірники, і має таку ж юридичну релевантність, як і інші примірники цього документу.

17. Офіційний бланк

Офіційним бланком відповідно до Закону № 184/1999 Зб. з. розуміється документ – пустий бланк, бланкета - підготований органом державного управління, у який потрібні дані заповнюються громадянином СР. Офіційну форму можна підготувати центрально. центральним органом державного управління і розповсюджується місцевим органам влади або безпосередньо органам місцевого державного управління або прямо органам державної влади. Зразок офіційного бланку може визначатися загальнообов'язковою правовою нормою або безпосередньо органами державної влади.

¹⁴ § 19 Закону № 71/1967 Зб. про адміністративний порядок» (адміністративно-процесуальний кодекс) в редакції наступних правових норм.

¹⁵ Наприклад Закон № 154/1994 Зб. з. про реєстри, Закон № 455/1991 Зб. про підприємництво (підприємницький закон), Закон č. 50/1976 Зб. про планування землекористування та будівельний кодекс (закон про будівництво)

¹⁶ § 131 абз. 4 Закону № 300/2005 Зб. з. Кримінальний кодекс в редакції наступних правових норм.

¹⁷ Наприклад Закон № 224/2006 Зб. з. про посвідчення особи та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів, Закон № 647/2007 Зб. з. про проїзні документи та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів, Закон № 245/2008 Зб. з. про виховання та освіту (закон про освіту) та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів.

18. Сторони провадження та особи, які беруть участь у провадженні

Особи, які беруть участь у провадженні, є учасниками провадження, зацікавленими сторонами та іншими особами, яких стосується провадження. В окремому випадку це може бути адміністративна процедура. Відповідно до другої частини третього розділу (§ 14-15а) Закону № 71/1967 Зб. про адміністративне провадження (адміністративний порядок) в редакції наступних правових норм (далі також - Адміністративний порядок), учасником провадження є особа, про права, інтереси, захищені законом чи обов'язки якої можуть безпосередньо доторкатися рішення; учасник провадження - це також сторона, яка заявляє, що її безпосередньо доторкається рішення про права, захищені законом права, інтереси чи обов'язки до тих пір, поки не буде доведено протилежне. Стороною у провадженні є також особа, якій окремий закон надає такий статус.

Присутня особа - це інша особа, яка за законом має право брати участь у провадженні або його частині.

19. Назва населеного пункту

Населений пункт та його частина має свою назву. Назва населеного пункту та його частини наводиться державною мовою. Позначення населеного пункту іншою мовою регулює Закон № 184/1999 Зб. з. Назва населеного пункту визначає або змінює Уряд СР постановою; назву населеного пункту можна змінити лише за згодою населеного пункту. Населений пункт, який утворюється об'єднанням населених пунктів, як правило, має назву одного з населених пунктів, що об'єднуються. Якщо об'єднувані населені пункти не передбачають в угоді про злиття населених пунктів назву нового населеного пункту, або вони не погодились на це, він буде запропонований Міністерством внутрішніх справ СР. За винятком також може бути визначена складена назва населеного пункту. Населений пункт, що виникає внаслідок поділу населеного пункту, зазвичай має таку назву, яку він мав як складова населеного пункту. Якщо новий населений пункт не виник з колишньої частини населеного пункту, його назва визначається назвою місцевої частини, його назва визначається назвою місцевої частини, назвою значного природного утворення, явища чи історичної події, пов'язані з територією населеного пункту чи неживущою визначною особистістю. Неприпустимою є назва населеного пункту та назва частини населеного пункту, яка є довгою, дублюючою, образливою для моралі, релігійних чи національних почуттів або є невідповідним через історичний розвиток території¹⁸.

Про зміну назви населеного пункту представництво населеного пункту може проводити місцеве референдум. Результати місцевого референдуму є дійсними, якщо в ньому брала участь принаймні половина виборців, і якщо рішення було прийнято абсолютною більшістю дійсних голосів учасників місцевого референдуму¹⁹. Якщо місцевий референдум висловить згоду на зміну назви населеного пункту, уряд СР може прийняти рішення про таку зміну назви населеного пункту.

20. Позначення населеного пункту мовою національної меншини

Позначення населеного пункту використовується на місцях та способом визначеним Законом № 184/1999 Зб. з. Відповідно до § 2 абзац 2 цього Закону, перелік населених пунктів, а також перелік позначень населених пунктів мовами національних меншин, встановлює Постанова Уряду СР № 221/1999 Зб. з., яким видається перелік населених пунктів, в яких громадяни СР, які належать до національної меншини, становлять щонайменше 20% населення в тексті Постанови Уряду СР № 534/2011 Зб. з. від 19 грудня

¹⁸ § 1а Закону № 369/1990 Зб. про муніципальний устрій в редакції наступних правових норм.

¹⁹ § 11а Закону № 369/1990 Зб. про муніципальний устрій в редакції наступних правових норм.

2011 року. На місцях визначених законом використовуються позначення населених пунктів мовою національної меншини у формі, викладеній у цьому положенні. Відповідно до § 4а Закону № 184/1999 Зб. з., який стосується місцевого референдуму про зміну позначення населеного пункту може населений пункт може формою голосування своїх жителів вирішити про зміну позначення населеного пункту мовою національної меншини наведеної в Постанові № 221/1999 Зб. з.²⁰

21. Дорожні вказівні знаки з позначенням мовою національної меншини

Дорожній знак з позначенням мовою національної меншини – це дорожній знак із зазначенням початку населеного пункту та кінця населеного пункту мовою національної меншини²¹. Деталі про дорожні знаки із зазначенням початку населеного пункту та кінця населеного пункту мовою національної меншини регулює стаття 6 *Інформаційні вказівні знаки* пункт 45 до знаків № IS 37a та № IS 37b оголошення Міністерства внутрішніх справ СР № 9/2009 Зб. з., яким виконується закон Про дорожній рух та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів. Зразки цих знаків наведені в додатку № 1 цього оголошення, I розділ, частина I. *Вертикальні дорожні знаки*.

22. Стандартизовані географічні назви

Відповідно до § 4 абз. 5 Закону № 184/1999 Зб. з. у фахових публікаціях, в пресі та в інших засобах масової інформації та в офіційній діяльності органів державної влади, якщо в них використовується мова національної меншини, поряд із стандартизованими географічними назвами може наводитись і позначення географічних об'єктів, які звичайні та загальноживані мовою національної меншини, а також мовою національної меншини.

Відповідно до § 2 абз. 17 закону № 215/1995 Зб. з. про геодезію та картографію в редакції наступних правових норм (далі також - Закон про геодезію та картографію) є стандартизація географічної номенклатури комплекс заходів, що забезпечують однорідність географічних назв та обов'язковість їх використання. Про стандартизацію назв географічних об'єктів та специфічних нежитлових географічних об'єктів з території СР, які є змістом основної бази даних для географічної інформаційної системи, у поширених формах словацьких назв житлових та нежитлових географічних об'єктів та специфічних житлових об'єктів з території за межами СР та назв позаземних об'єктів, а також про те, як переписати назви географічних об'єктів специфічних житлових об'єктів з території за межами СР з країн, які використовують нелатинський алфавіт і нелатинську систему шрифтів вирішує Управління геодезії, картографії та кадастру СР за правилами словацького правопису за згодою Міністерства культури СР²².

Стандартизовані географічні назви обов'язкові для видавців картографічних творів, фахових публікацій, для застосування в пресі та інших засобів масової комунікації та в офіційній діяльності органів державної влади; те саме стосується видавців картографічних творів та фахових видань, виданих іноземною мовою та для застосування в пресі та інших засобах масової комунікації поширюваних іноземною мовою. Використання позначень географічних об'єктів мовами національних меншин регулює окремий закон, яким є Закон № 184/1999 Зб. з.²³

²⁰ Відповідно до § 4а абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. на місцеве референдум про зміну позначення населеного пункту застосовується закон № 369/1990 Зб. про муніципальний устрій в редакції наступних правових норм.

²¹ §4 абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин.

²² § 18 абз. 1 закону № 215/1995 Зб. з. про геодезію та картографію.

²³ § 18 абз. 7 закону № 215/1995 Зб. з. про геодезію та картографію.

23. Позначення географічних об'єктів мовою національної меншини

Відповідно до вище цитованого абзацу § 4 абз. 5 Закону № 184/1999 Зб. з. позначення географічних об'єктів (нежитлових географічних об'єктів та специфічних житлових об'єктів з території СР, житлових та нежитлових географічних об'єктів з території за межами СР та позаземних об'єктів) звичайні та загальноновживані мовою національної меншини. Позначення географічних об'єктів мовою національної меншини не є стандартизованими географічними назвами.

24. Заклади охорони здоров'я, заклади соціального обслуговування та заклади соціально-правового захисту дітей та соціальної опіки

Закладом охорони здоров'я²⁴ розуміється оперативний відділ, створений для надання медичної допомоги та послуг, пов'язаних з охороною здоров'я. Зкладами охорони здоров'я відповідно до Закону № 578/2004 Зб. з. про медичну допомогу, медичних працівників, професійні організації охорони здоров'я та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів в редакції наступних правових норм розуміються:

- заклади амбулаторного лікування,
- стаціонарні заклади охорони здоров'я,
- заклади фармацевтичного догляду.

Більш детальний поділ закладів охорони здоров'я наведений у виносці²⁵.

Під закладом соціальних служб розуміється заклад для забезпечення необхідних умов для задоволення основних життєвих потреб фізичної особи, заснований згідно із Законом № 448/2008 Зб. з. про соціальні послуги та про внесення змін і доповнень до Закону № 455/1991 Зв. з. про дрібне підприємництво (Закон про дрібне підприємництво) в редакції наступних правових норм²⁶.

До закладів соціальних служб у значенні цитованого Закону також належать:

- соціальні служби кризового та екстреного втручання;
- соціальні служби підтримки сімей з дітьми;
- соціальні служби для подолання несприятливої соціальної ситуації через інвалідність, поганий стан здоров'я або у зв'язку з досягненням пенсійного віку.

Конкретні типи закладів соціальних служб перелічені у виносці²⁷.

²⁴ § 7 абз. 1 закону № 578/2004 Зб. з. про медичну допомогу, медичних працівників, професійні організації охорони здоров'я та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів.

²⁵ Заклади амбулаторного лікування:

медичний пункт 1. загального призначення, 2. спеціалізовані медичні пункти; 3. надання першої медичної допомоги, 3а. надання першої медичної допомоги для дорослих, 3б. надання першої медичної допомоги для дітей та підлітків, 3с. спеціалізована стоматологічна допомога, 4. служби екстреної медичної допомоги, 4а. пункт швидкої медичної допомоги, 4б. пункт невідкладної медичної допомоги, 4с. пункт швидкої медичної допомоги з мобільним інтенсивним обладнанням, 4д. вертоліт швидкої медичної служби, б) пункт надання односторонньої медичної допомоги, с) медичний центр, d) поліклініка, е) агентство медичної допомоги дома, f) загальні діагностичні та лікувальні блоки, g) мобільний госпіс, h) тканинне обладнання, і) контрольна лабораторія.

- Стаціонарні заклади охорони здоров'я:

а) лікарня 1. загальна, 2. спеціалізована, б) санаторій, с) госпіс, d) будинок престарілих, е) природний оздоровчий спа-центр, f) санаторно-курортне лікування, g) заклад біомедичного дослідження.

- Діяльність закладів фармацевтичного догляду регулює § 20 закону № 362/2011 Зб. з. Про ліки та медичні допоміжні засоби та про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів.

²⁶ § 2 абз. 1 п. с) Закону № 448/2008 Зб. з. про соціальні послуги та про внесення змін і доповнень до закону № 455/1991 Зб. про дрібне підприємництво (Закон про дрібне підприємництво) в редакції наступних правових норм.

²⁷ Соціальні служби за типом діляться:

- соціальні служби кризового та екстреного втручання, якими є:

Відповідно до Закону № 305/2005 Зб. з. про соціально-правовий захист дітей та про соціальну опіку та про зміни і доповнення деяких законів, середовищем, створеним та організованим для здійснення заходів, передбачених цим Законом, є заклад соціально-правового захисту дітей та соціальної опіки. Відповідно до § 71 цитованого Закону заходи соціально-правового захисту дітей та соціальної опіки, крім органів державного управління, також виконують:

- населений пункт,
- вища адміністративно-територіальна одиниця;
- акредитований суб'єкт.

25. Службові відносини

Службові відносини означають внутрішнє спілкування працівників органу державного управління, членів Збройних сил СР, збройного корпусу безпеки, інших збройних корпусів, Пожежного та рятувального корпусу і поліції населеного пункту стосовно їх службової діяльності. Відповідно до § 6 абз. 1 Закону про державну мову в збройних силах, в Поліцейському корпусі, в Словацькій інформаційній службі, в Управлінні національної безпеки, в Корпусі тюремної та судової гвардії, в Залізничній поліції і в Пожежному та рятувальному корпусі у службових відносинах вживається державна мова. Службові відносини не являються прямим спілкуванням працівників органу державного управління, членів Збройних сил СР, збройного корпусу безпеки, інших збройних корпусів, Пожежного та рятувального корпусу і поліції населеного пункту з громадянами.

26. Збройні сили Словацької республіки, збройні корпуси безпеки, інші збройні корпуси, Пожежна та рятувальна служба і поліція населеного пункту

Відповідно до § 2 абз. 1 Закону № 321/2002 Зб. з. про Збройні сили Словацької Республіки в редакції наступних правових норм, збройні сили створюються для підтримки миру та безпеки Словацької Республіки та для виконання обов'язків, що випливають з міжнародних договорів, котрими Словацька Республіка зобов'язана.

Відповідно до абз.1 п. 6 Закону № 227/2002 Зб. з. про державну безпеку під час війни, воєнного стану, виняткового стану та аварійного стану в редакції наступних правових норм, у збройні сили входять:

-
- 1. соціальна служба кризового та екстреного втручання на дому, 2. надання соціальних послуг у закладах, якими є: 2.1. денний центр низькопорогової послуги, 2.2. інтеграційний центр, 2.3. громадський центр, 2.4. гуртожиток, 2.5. притулок, 2.6. дім на півшляху, 2.7. заклад вимушеного проживання, 3. низькопорогова соціальна послуга для дітей та сім'ї;
 - соціальні служби для підтримки сім'ї з дітьми, якими є:
 - 1. допомога в особистому догляді за дитиною, 2. допомога в особистому догляді за дитиною у тимчасовому дитячому закладі, 3. служба підтримки поєднанню сімейного життя і трудового життя, 4. служба підтримки поєднанню сімейного життя і трудового життя в установах по догляду за дітьми віком до трьох років, 5. служба екстреного втручання;
 - соціальні служби для вирішення несприятливої соціальної ситуації через інвалідність, поганий стан здоров'я або у зв'язку з досягненням пенсійного віку, якими є:
 - 1. надання соціальних послуг в установах для осіб, які залежать від допомоги іншої особи, а також для осіб, які досягли пенсійного віку, якими є: 1.1. заклад підтримуваного житла, 1.2. заклад для людей похилого віку, 1.3. заклад служби догляду за особами, 1.4. реабілітаційний центр, 1.5. будинки соціального послуг, 1.6. спеціалізований заклад, 1.7. денний центр по догляду, 2. служба догляду за особами на дому, 3. транспортні служби, 4. екскурсійні служби і служби читання, 5. Служби перекладача, 6. посередництво послуг з перекладу, 7. посередництво особистої допомоги, 8. прокат помічних засобів.

- у стані безпеки професійні солдати, солдати в запасі, призвані до регулярних навчань або для виконання завдань збройних сил та солдати добровільної військової підготовки;
- під час війни та військового стану професійні солдати, солдати в запасі, призвані до регулярних навчань або для виконання завдань збройних сил та солдати добровільної військової підготовки, солдати в запасі, призвані для виконання служби з надзвичайних ситуацій та зареєстровані громадяни, призвані для виконання служби з надзвичайних ситуацій, які зачислені в солдати на основі призовного (військового) відбування;
- під час виняткового стану та аварійного стану професійні солдати, солдати в запасі, призвані до регулярних навчань або для виконання завдань збройних сил, солдати добровільної військової підготовки та солдати в запасі, призвані для виконання служби з надзвичайних ситуацій.

До збройного корпусу безпеки в даний час входять Поліцейський корпус і Корпус тюремної та судової гвардії.

Відповідно до § 1 абз. 1 Закону № 171/1993 Зб. з. про Поліцейський корпус, Поліцейський корпус являється збройним охоронним корпусом, який виконує завдання з питань внутрішнього порядку, безпеки, боротьби зі злочинністю, включаючи її організовані форми і міжнародні форми, та завдання Поліцейського корпусу, що виходять з міжнародних зобов'язань Словацької Республіки. Відповідно до § 2 абз. 2 цього Закону поліцейський корпус виконує завдання державного управління²⁸ та інші завдання²⁹, якщо це передбачено спеціальними правилами.

Відповідно до § 1 Закону № 4/2001 Зб. з. про Корпус тюремної та судової гвардії, Корпус тюремної та судової гвардії являється збройним охоронним корпусом, який виконує завдання в місцях утримання під вартою, ув'язненні, охорони об'єктів корпусу, об'єктів слідчого ізолятора та поблизу них, охорони громадському порядку та безпеки в будівлях суду, будинках прокуратури та в їх околицях.

Відповідно до § 4 абз. 1 п. т) цього Закону Корпус тюремної та судової гвардії виконує завдання органів державного управління та інші завдання в межах своєї компетенції, якщо це передбачено цим Законом або спеціальним правилами³⁰. § 7 абз. 4 Закону № 184/1999 Зб. з. говорить також про інші збройні корпуси.

²⁸ Наприклад, Закон Національної ради Словацької Республіки № 162/1993 Зб. з. про внутрішній паспорт громадянина (СР), Закон № 190/2003 Зб. з. про вогнепальну зброю та бойові припаси та про внесення змін і доповнень до деяких законів, Закон № 48/2002 Зб. з. про перебування іноземців та про внесення змін і доповнень до деяких законів в редакції наступних правових норм.

²⁹ Наприклад, Кримінальний закон, Цивільний кодекс у справах про спори, Цивільний кодекс у справах поза спорами, Кодекс адміністративного судочинства, Закон Національної ради Словацької Республіки № 233/1995 Зб. з. про судових виконавців та про виконавче виконання (Порядок виконавчого провадження) та про внесення змін і доповнень подальших законів в редакції наступних правових норм, Закон № 328/1991 Зб. з. про банкрутство та розрахунки в редакції наступних правових норм.

³⁰ Наприклад, Закон № 308/1991 Зб. з. про свободу віросповідання та статус церков та релігійних товариств в редакції наступних правових норм, Закон Національної ради Словацької Республіки № 278/1993 Зб. з. про управління державним майном в редакції наступних правових норм, Закон № 314/2001 Зв. з. про пожежну безпеку в редакції наступних правових норм, Закон № 328/2002 Зб. з. про соціальне забезпечення поліцейських та військовослужбовців та про внесення змін і доповнень до деяких законів в редакції наступних правових норм, Закон № 475/2005 Зб. з. про відбування покарання позбавленням волі та про внесення змін і доповнень до деяких законів в редакції наступних правових норм, Закон № 125/2006 Зв. з. про інспекцію з охорони праці та про внесення змін і доповнень до Закону № 82/2005 Зб. з. про нелегальну роботу та нелегальне працевлаштування та про внесення змін і доповнень до деяких законів, Закон № 221/2006 Зб. з. про відбування ув'язнення в редакції наступних правових норм.

Інший збройний корпус, у значенні § 2 абз. 3 Закону № 652/2004 Зб. з. про органи управління Державної митної служби та про внесення змін і доповнень до деяких законів, є збройний корпус до складу якого входять митники.

Пожежний та рятувальний корпус - це спільно організований корпус, який виконує завдання в обов'язку та на умовах, передбачених Законом № 315/2001 Зб. з. про підрозділи пожежної охорони та рятувальну службу і спеціальними правовими нормами. Пожежний та рятувальний корпус підпорядковується міністру внутрішніх справ СР³¹. Відповідно до § 3 абз. 1 цього Закону Пожежний та рятувальний корпус виконує завдання державного управління щодо протипожежного захисту³².

Поліція населеного пункту відповідно до § 2 Закону № 564/1991 Зб. з. про поліцію населеного пункту в редакції наступних правових норм, це патрульний підрозділ, залучений до забезпечення справ громадського порядку населеного пункту, охорони навколишнього середовища в населеному пункті та виконання завдань, що впливають із загальнообов'язкових положень населеного пункту, постанов ради населеного пункту та рішень голови населеного пункту. Поліцію населеного пункту установлює та скасовує управління населеного пункту загальнообов'язковою постановою.

27. Адміністративне правопорушення

Адміністративне правопорушення у контексті Закону № 184/1999 Зб. з. означає протиправну поведінку, що полягає у порушенні визначених положень Закону. Адміністративне правопорушення може бути вчинено органом державної влади (у випадках, передбачених § 7b абз. 1 п. а) - h) Закону № 184/1999 Зб. з.), юридичною особою або фізичною особою - підприємцем (у випадку, передбаченому § 7b абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з.).

Ст. V Особиста діяльність

Особисту діяльність Закону № 184/1999 Зб. з. регулює § 1 абз. 1 цитованого Закону, згідно з яким громадянин Словацької Республіки, який є особою, що належить до національної меншини, має право користуватися мовою національної меншини. Таким чином, право користування мовою національної меншини пов'язане з двома умовами, а саме з громадянством Словацької Республіки і приналежністю до національної меншини. Умови набуття, втрати та посвідчування громадянства Словацької Республіки регулюються Законом № 40/1993 Зб. з. про громадянство Словацької Республіки в діючій редакції. Запис про громадянство Словацької Республіки знаходиться, наприклад, в посвідченні особи, внутрішньому паспорті громадянина (СР) Друга умова: бути особою, яка належить до національної меншини.

Відповідно до ст. 12, абз. 3 Конституції кожен має право вільно приймати рішення про свою національність. Будь-який вплив на прийняття цього рішення та будь-які засоби примусу до денаціоналізації забороняються. Державні органи спеціально не досліджують приналежність особи до національної меншини, але припускають, що якщо особа бажає скористатися правом користування мовою національної меншини, то ця особа вважається особою належною до національної меншини. Дані про належність особи до національної меншини повинні оброблятися відповідно до положень Закону №

³¹ § 2 Закону № 315/2001 Зб. з. про підрозділи пожежної охорони та рятувальну службу в редакції наступних правових норм.

³² Закон № 314/2001 Зб. з. про пожежну безпеку.

122/2013 Зб. з. про захист персональних даних та про внесення змін і доповнень до деяких законів в редакції наступних правових норм³³.

Якщо особа відповідає обом умовам, вона може використовувати мову національної меншини в тих населених пунктах, на які поширюється територіальна дія Закону № 184/1999 Зб. з.

Ст. VI **Територіальна дія**

Територіальну дію Закону № 184/1999 Зб. з. визначено у § 2 абз. 1 у поєднанні з § 7с абз. 1 та 2 Закону № 184/1999 Зб. з., причому на деякі положення Закону поширюється виключення з територіальної дії. Територіальна дія, визначена законом, не поширюється на такі положення Закону № 184/1999 Зб. з.:

- § 2 абз. 8: громадяни Словацької Республіки, які є особами, що належать до національної меншини, можуть в офіційних відносинах в населеному пункті, який не відповідає умовам згідно пункту 1, в усному спілкуванні використовувати мову національної меншини, якщо співробітник органу державного управління та особи, які беруть участь у провадженні, погоджуються з цим;
- § 4 абз. 5: у фахових публікаціях, в пресі та інших засобах масової інформації та в офіційній діяльності органів державного управління, якщо в них використовується мова національної меншини, поряд з стандартизованими географічними назвами, можуть наводити і позначення географічних об'єктів, які є загальноприйнятими та загальноживаними у мові національної меншини, також мовою національної меншини;
- § 4 абз. 6, друге речення: всі написи та оголошення, призначені для інформування громадськості, передусім в магазинах, спортивних закладах, в ресторанах, на вулицях, біля доріг і над ними, в аеропортах, автовокзалах та залізничних станціях, можуть наводитись також мовою національної меншини;
- § 4 абз. 7: написи на меморіалах, пам'ятниках та пам'ятних дошках можна наводити поряд з державною мовою і мовою національної меншини;
- § 5б: громадяни Словацької Республіки, які належать до національної меншини, мають право поширювати та отримувати інформацію мовою національної меншини посередництвом Радіо та телебачення Словаччини. Регіональна та локальна трансляція служби телевізійних програм або служби радіопередач мовою національних меншин реалізуються при умовах регульованих спеціальними законами.

Вищезазначені положення поширюються на всю територію Словацької Республіки.

Основною одиницею територіальної дії, яка застосовується у випадку інших норм Закону № 184/1999 Зб. з., є населений пункт. Це означає, що призначені норми закону стосуються населених пунктів, перелік яких наведений у Постанові № 221/1999 Зб. з.

Відповідно до § 2 абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. умовою використання мови національної меншини в офіційних відносинах є, аби громадяни, які належать до

³³ Методичні вказівки № 1/2013 Управління захисту персональних даних Словацької Республіки щодо поняття персональних даних зазначає: "Персональні дані - це не лише звання, ім'я, прізвище, адреса та інша контактна інформація, дата народження, ідентифікаційний номер фізичної особи, а також будь-яка інформація про особисті характеристики, обставини чи інші специфічні особливості, які характеризують або розкривають фізичну, фізіологічну, психологічну, економічну, культурну чи соціальну ідентичність конкретної фізичної особи." Доступно за посиланням: https://dataprotection.gov.sk/uouu/sites/default/files/metodicke_usmernenie_c_1_2013_k_pojmu_osobne_udaje.pdf.

національної меншини та мають постійне місце проживання в даному населеному пункті, становили за результатами двох послідовних переписів населення щонайменше 15% населення. Ця умова застосовується спільно з § 7с абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з., згідно з яким два послідовних переписи населення означають переписи населення, результати яких були оголошені після 1 липня 2011 року. З огляду на те, що при тлумаченні вищезазначених норм Закону № 184/1999 Зб. з. часто виникають непевності, слід зазначити наступне:

Постанова № 221/1999 Зб. з. ґрунтується на результатах перепису населення та житлового господарства з 1991 року. Постанова № 221/1999 Зб. з. була видана відповідно до § 2 абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин в редакції наступних правових норм, якою встановлено перелік населених пунктів у яких, згідно з останнім переписом, становить населення національних меншин щонайменше 20% населення (враховуючи, що наведена редакція Закону була прийнята в 1999 році, так останнім Переписом населення та житлового господарства вважається Перепис населення та житлового господарства з 1991 року). Законом № 204/2011 Зб. з., яким змінюється та доповнюється Закон № 184/1999 Зб. з., дійшло до зміни Постанови § 2 абз. 1 у поєднанні з § 2 абз. 2, в тому, що право використовувати мову національної меншини в офіційних відносинах мають громадяни Словацької Республіки в населених пунктах, де жителі національної меншини складають щонайменше 15% населення згідно з двома послідовними переписами населення. Однак це станеться лише після оприлюднення результатів Перепису населення та житлового господарства у 2021 року.

Відповідно до § 7с абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з., положення § 2 абз. 1 не стосується тих населених пунктів, які наведені в постанові Уряду Словацької Республіки згідно § 2 абз. 2 діючого та чинного з 1 липня 2011 року, причому ці населені пункти право користуватися мовою національної меншини втратять, якщо за результатами трьох послідовних переписів населення після 1 липня 2011 року, громадяни Словацької Республіки, які є особами, що належать до національної меншини та постійно проживають у даному населеному пункті, жодного разу не утворять в населеному пункті щонайменше 15% населення.

Відповідно до чинного законодавства, що стосується використання мов національних меншин, необхідно надалі, аж до прийняття нової постанови Уряду у 2021 році, слідувати згідно Постанови № 221/1999 Зб. з.. Звідси випливає, що неможливо змінити обсяг прав, що стосуються використання мов національних меншин до прийняття нового законодавства.

В населених пунктах, визначених Постановою № 221/1999 Зб. з. можуть особи, визначені у статті V цих методичних вказівок, використовувати мову відповідної національної меншини, і це завжди відповідну мову національної меншини, яка проживає в населеному пункті та відповідає умовам, передбаченим Законом. Якщо в населеному пункті відповідають умовам декілька національних меншин, їхні мови можна використовувати паралельно.

Перелік населених пунктів розділений відповідно поодиноких національних меншин, тобто він включає перелік населених пунктів, в яких громадяни Словацької Республіки, які належать до угорської, німецької, ромської, русинської та української національної меншини, становлять щонайменше 20% населення. Для оцінки того, чи підпадає даний населений пункт під положення Закону № 184/1999 Зб. з. з територіальною дією, потрібно перевірити, чи є він у списку населених пунктів наведеному у Постанові № 221/1999 Зб. з., а також як у списку, що стосується національної меншини.

Ст. VII **Предметна дія**

Закон № 184/1999 Зб. з. регламентує використання мов національних меншин, передусім в таких сферах:

- використання мови національної меншин в офіційних відносинах;
- використання мови національної меншини у провадженні органів державної влади;
- використання мови національної меншини у ведені літопису населеного пункту;
- використання мови національної меншини в офіційному діловодстві;
- позначення мовою національної меншини;
- місцевий референдум про зміну позначення населеного пункту;
- використання мови національної меншини при розгляді справ перед судами та у сферах дошкільної освіти, початкових шкіл, середніх шкіл та культури (Закон № 184/1999 Зб. з. у цьому випадку посилається на спеціальні закони³⁴);
- використання мови національної меншини у закладах охорони здоров'я та закладах соціальних послуг або в установах соціального та правового захисту дітей та соціальних опікунів;
- інформування громадськості мовою національної меншини;
- поширення та отримання інформації мовою національної меншини;
- використання мови національної меншини органами державної влади та їх обов'язки;
- використання мови національної меншини в службових відносинах в поліції населеного пункту;
- використання мови національної меншини у спілкуванні з членами Збройних сил Словацької Республіки, озброєними корпусами безпеки, іншими збройними корпусами, Пожежного та рятувального корпусу та поліцією населеного пункту;
- компетенції та повноваження Управління уряду³⁵ у сфері використання мов національних меншин;
- адміністративні правопорушення у сфері використання мови національної меншини.

Ст. VIII **Офіційні відносини**

³⁴ § 5 абз. 1 та 2 Закону № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин в редакції наступних правових норм.

³⁵ Відповідно до ст. 5 абз. 2, е) пункт 4 Організаційних правил Адміністрації Уряду Словацької Республіки Генеральний секретар Службового управління забезпечує виконання завдань згідно з Законом №. 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин. Відповідно до ст. 23, абз. 2, е) Організаційних правил Адміністрації Уряду Словацької Республіки Кабінет Генерального секретаря Службового управління при здійсненні своєї діяльності забезпечує, зокрема, оформлення подач відповідно до Закону №. 184/1999 Зб. з. у співпраці з Управлінням Уповноваженого Уряду Словацької Республіки у справах національних меншин.

Відповідно до ст. 23, абз. 2, ф) Організаційних правил Адміністрації Уряду Словацької Республіки Кабінет Генерального секретаря Службового управління при здійсненні своєї діяльності забезпечує, зокрема, надання професійної та методичної допомоги органам державного управління та організаційним підрозділам корпусу безпеки та корпусу порятунку у виконанні Закону про використання мов національних меншин у співпраці з Управлінням Уповноваженого Уряду Словацької Республіки у справах національних меншин.

Відповідно до ст. 23, абз. 2, г) Організаційних правил Адміністрації Словацької Республіки Кабінет Генерального секретаря Службового управління при здійсненні своєї діяльності, зокрема, забезпечує кожні два роки підготовку звіту про стан використання мов національних меншин у Словацькій Республіці у співпраці з Управлінням Уповноваженого Уряду Словацької Республіки у справах національних меншин і його внесення на розгляд уряду через керівника адміністрації уряду.

Більш детальне визначення поняття офіційні відносини наводиться в ст. IV пункт 7 цих методичних вказівок. Офіційні відносини як підсумок діяльності та дій зобов'язаних суб'єктів при спілкуванні з громадянами поділяються на два напрями: усні офіційні відносини та письмові офіційні відносини. Закон № 184/1999 Зб. з. розрізняє ці дві форми офіційних відносин та встановлює для них відмінні правила.

1. Усні офіційні відносини

У разі усних офіційних відносин у значенні § 2 абз. 8 Закону № 184/1999 Зб. з. діє те, що громадянин Словацької Республіки, який є особою, що належить до національної меншини, може використовувати мову національної меншини в офіційних відносин на всій території Словацької Республіки, при умові згоди працівника органів державної влади та осіб, які беруть участь у провадженні. Ця постанова стосується одинадцяти мов національних меншин³⁶. Це означає, що громадянин Словацької Республіки, який є особою, яка належить до національної меншини, може використовувати мову національної меншини в усних офіційних відносинах, якщо працівник органу державної влади та особи які беруть участь у провадженні, з тим погоджуються, навіть у населених пунктах, котрі не наведені у Постанові № 221/1999 Зб. з. Якщо йдеться про усну форму подання, то діють умови, викладені у § 2 абз. 8 Закону № 184/1999 Зб. з. Якщо це усне подання супроводжується письмовою формою подання, тоді йдеться про письмові офіційні відносини, до яких не застосовується цитована постанова.

В населених пунктах, наведених у Постанові № 221/1999 Зб. з. мова відповідної національної меншини може використовуватися як в усних, так і в письмових офіційних відносинах. Органи державного управління в цих населених пунктах відповідно до § 7 абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. зобов'язані створити умови для використання мови національної меншини.

2. Письмові офіційні відносини

Письмові офіційні відносини між громадянином та органом державного управління можуть бути спрямовані від громадянина до органу державного управління або від органу державного управління до громадянина. Це означає, що громадянин подає письмове подання у формі заяви або посередництвом попередньо роздрукованих бланків, або надсилає докази чи письмові документи органу державного управління. З іншого боку, офіційне повідомлення може бути ініційоване державним органом шляхом надсилання відповідей, рішень, офіційних документів (наприклад, свідоцтво про народження, свідоцтво про шлюб, свідоцтво про смерть, дозволи, посвідчення, довідки, вислови та декларації) чи офіційні бланки.

Громадянин Словацької Республіки, що належить до національної меншини, може за умов, передбачених § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. подавати та пред'являти подання, докази та письмові документи. До них відносяться, наприклад, привід до порушення провадження у справі, доповнення приводів у процесі провадження, скарги, заперечення, апеляції та інші, включаючи письмову кореспонденцію. Всі або частина текстів таких документів можуть бути написані мовою національної меншини. Також подання, яке лише частково написано мовою національної меншини, розглядається як подання мовою національної меншини. Це означає, що якщо громадянин СР надіслав органу державного управління привід до порушення провадження у справі державною мовою, це не виключає можливості того, щоб додатки до цього подання були написані і мовою національної меншини та навпаки. Якщо органу державного управління доставлено подання мовою національної меншини, орган державного управління підготує його

³⁶ Більш детально про мови національних меншин, які використовуються на території Словацької Республіки, дивіться в ст. IV п. 3 цих методичних вказівок.

переклад державною мовою³⁷. Оскільки орган державного управління веде письмове діловодство державною мовою, подання мовою національної меншини внесе до справи державною мовою. Однак якщо оригінал подання був написаний мовою національної меншини, орган державного управління разом із перекладом подання на державну мову також здає на зберігання його оригінал.

Орган державного управління перевірить, чи має він право приймати подання мовою національної меншини (тобто, чи йдеться про орган державного управління згідно § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з.). Для визначення обов'язкового суб'єкту – органу державного управління, є визначальним місце спілкування органу державного управління з громадянином, а не місцезнаходження органу державного управління. Якщо місцезнаходження органу державного управління є в населеному пункті, який не включений до переліку згідно з Постановою № 221/1999 Зб. з., але його офіс, робоче місце, станція чи контактне місце розташовані в населеному пункті відповідно до Постанови № 221/1999 Зб. з., цей суб'єкт зобов'язаний забезпечити можливість використання мови національної меншини. Так, наприклад, громадянин, який подав подання до населеного пункту як до будівельного управління, причому цей населений пункт наведений у переліку відповідно до Положення № 221/1999 Зб. з., але діловодство у галузі будівництва веде спільне будівельне управління з місцезнаходженням у населеному пункті, який не наведений у переліку відповідно до Положення № 221/1999 Зб. з., має право на відповідь також мовою національної меншини.

Відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. орган державного управління надає відповідь на подання, написане мовою національної меншини, крім державної мови, також мовою меншини, за винятком видачі офіційних документів, причому цей виняток не поширюється на офіційні документи згідно з § 2 абзаців 4 і 5 цього Закону. Таким чином, якщо йдеться про відповідь на заяву чи привід, яка не стосується видачі офіційних документів у значенні § 2 абз. 4 і 5 Закону № 184/1999 Зб. з. (рішення, свідоцтво про народження, свідоцтво про шлюб, свідоцтво про смерть, дозволи, посвідчення, довідки, вислови та декларації) орган державного управління готує відповідь державною мовою та мовою національної меншини. У наведеному випадку Постанова Уряду СР № 535/2011 Зб. з. котрою реалізуються деякі положення Закону № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин в редакції наступних правових норм (далі - Постанова № 535/2011 Зб. з.), не визначає графічного способу розміщення тексту державною мовою та тексту мовою національної меншини. Це означає, що тексти можуть бути розміщеними різними способами, так, наприклад: у двох стовпцях на одному документі, один під одним на одному документі або на двох окремих документах. Текст мовою національної меншини не повинен бути офіційно засвідченим перекладом тексту державною мовою. Текст мовою національної меншини може підготувати і працівник органу державного управління, який володіє мовою національної меншини. Текст мовою національної меншини має бути точним еквівалентом тексту державною мовою і повинен містити всі деталі відповіді державною мовою. Імена, вказані у відповіді, як державною мовою, так і мовою національних меншин, повинні відповідати іменам зацікавлених осіб, записаним в книзі органу записів актів цивільного стану. При наведенні імен, прізвищ та даних про час, беруться до уваги правила мов національних меншин.

У тексті державною мовою назви міст та сіл наводяться державною мовою. У тексті, який написаний мовою національної меншини, назви сіл та міст, що знаходяться в Постанові № 221/1999 Зб. з. наводяться мовою національної меншини, відповідно до наведеної Постанови. У тексті, написаному мовою національної меншини відповідно до

³⁷ § 3 абз. 2, п. с) Закону № 270/1995 Зб. з. про державну мову Словацької Республіки.

§ 4 абз. 5 Закону № 184/1999 Зб. з., «поряд з стандартизованими географічними назвами, можуть наводити і позначення географічних об'єктів, які є загальноприйнятними та загальноживаними у мові національної меншини, також мовою національної меншини».

Під час використання фахової термінології мовою національної меншини рекомендується користуватись фаховими термінологічними словниками. На веб-сайті Уповноваженого Уряду СР з питань національних меншин публікуються наступні фахові термінологічні словники: словацько-угорський, словацько-ромський, словацько-русинський та словацько-український³⁸. Якщо між текстом державною мовою та текстом мовою національної меншини знайдеться змістова чи формальна невідповідність, визначальним є текст державною мовою.

Відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. орган державного управління створить умови для застосування права користуватися мовою національної меншини адекватним способом, причому може визначити часові межі для вирішення питань мовою національної меншини. Адекватним способом для цілей цієї постанови вважається спосіб, який не може призвести до обмеження права національної меншини відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. Водночас відповідно до § 7 абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. відповідний орган державного управління зобов'язаний створити умови для використання мови національної меншини відповідно до Закону № 184/1999 Зб. з. і спеціальних законів.

Орган державного управління забезпечує офіційні відносини мовою національної меншини, передусім через працівників державного управління, які розмовляють мовою національної меншини.

Відповідно до § 7 абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. орган державного управління та його працівники зобов'язані використовувати державну мову в офіційних відносинах, а на умовах, передбачених цим Законом та спеціальними законами, також використовувати мову національної меншини. Орган державного управління та його працівники не зобов'язані розмовляти мовою національної меншини³⁹. Якщо орган державного управління не має в наявності або не вистачає працівників, які розмовляють мовою національної меншини, орган державного управління може забезпечувати спілкування мовою національної меншини через послуги усного перекладу та письмового перекладу. Витрати на усний переклад та письмовий переклад з / на мову національної меншини несе орган державного управління.

Відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. орган державного управління може встановити час для вирішення питань мовою національної меншини. Це повинен бути встановлений графік та години прийому, протягом яких відповідний орган державного управління забезпечить можливість усного та письмового спілкування мовою національної меншини для громадян СР, які є особами, що належать до національної меншини. Його частота повинна відповідати реальним вимогам громадян СР, які є особами, що належать до національної меншини. У той же час ці особи повинні бути належним чином інформовані про графік та години прийому, коли вони можуть спілкуватися з відповідним органом державного управління мовою національної меншини. Подання, зроблені мовою національної меншини, можуть опрацьовуватися органом державного управління поза визначеним робочим часом.

³⁸ Дивіться: <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/odborne-terminologicke-slovniky-v-jazykoch-narodnostnych-mensin/>.

³⁹ Детальніше про § 7 Закону № 184/1999 Зб. з. див. ст. XXII цих методичних вказівок.

Використання мови національної меншини в офіційних відносинах не впливає на встановлення процесуальних термінів, передбачених спеціальними правилами⁴⁰. Якщо, крім відповіді державною мовою, державний орган управління повинен дати відповідь мовою національної меншини, обидва тексти повинні бути видані разом у встановлені законодавством процесуальні терміни.

3. Інформація про можливість використання мови національної меншини

Орган державного управління відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. забезпечить інформацію про можливість використання мови національної меншини на чільному місці в місцезнаходженні органу державного управління. Наведений обов'язок органу державного управління більш детально регламентовано в Постанові № 535/2011 Зб. з. Додаток цитованої постанови Уряду передбачає обов'язкову форму інформації про можливість використання мови національної меншини. Цю інформацію орган державного управління має заповнити та розмістити на чільному місці в місцезнаходженні органу державного управління, причому рекомендується опублікувати інформацію і мовою національної меншини. Зразок цієї інформації державною мовою, а також угорською, німецькою, ромською, русинською та українською мовою розміщений на веб-сайті Уповноваженого Уряду СР з питань національних меншин⁴¹. Постанова № 535/2011 Зб. з. також встановлює і інші форми інформації про можливість використання мови національної меншини, а саме посередництвом всіх своїх інформаційних систем, розташованих за місцезнаходженням органу державного управління⁴². Інформаційною системою може бути, наприклад: навігаційна дошка, таблички з ім'ям та прізвищем на дверях працівників та інші ресурси, призначені для інформування громадян СР.

4. Видача рішень в адміністративних провадженнях мовою національної меншини

Відповідно до § 2 абз. 4 Закону № 184/1999 Зб. з. видається органом державного управління державною мовою в адміністративному провадженні крім рішення державною мовою також копія рішення мовою національної меншини:

- на запит, або;
- якщо провадження почалось подачею мовою національної меншини.

Для видачі копії рішення мовою національної меншини, достатньо, якщо виконується одна з наведених вище умов. Копія рішення мовою національної меншини не повинна бути офіційно засвідченим перекладом рішення державною мовою. Дану копію може також виготовити і працівник органу державного управління, який розмовляє мовою національної меншини. Це повинно бути точним еквівалентом рішення державною мовою і має містити всі основні положення рішення державною мовою. І в цьому випадку рекомендується користуватись фаховими термінологічними словниками, опублікованими на веб-сайті Уповноваженого Уряду СР з питань національних меншин. На даній копії обов'язково вказується назва населеного пункту, в якому видається рішення, крім державної мови, також мовою національної меншини. До інших відомостей, що наводяться в даній копії мовою національної меншини, належать, наприклад:

- найменування органу державного управління, що видає рішення;

⁴⁰ Наприклад: § 49 Закону № 71/1967 Зб. з. про адміністративне провадження (адміністративний порядок) в редакції наступних правових норм.

⁴¹ <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/vzor-informacie-o-moznosti-pouzivania-jazykov-narodnostnych-mensin/>.

⁴² §1 абз. 2 Постанови Уряду СР №. 535/2011 Зб. з. котрою виконуються декотрі положення Закону №. 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин в редакції наступних правових норм.

- найменування посад відповідальних працівників органу державного управління;
- дата та час.

Офіційна печатка органу державного управління (з державним гербом посередині), прямокутні печатки з написом, презентаційні печатки та інші допоміжні печатки в адміністративних відносинах використовуються державною мовою⁴³.

Відповідно до § 32 абз. 2 Кодексу адміністративного судочинства, підставою для прийняття рішення є зокрема подання, пропозиції та заяви сторін, докази, власноручні засвідчення (достовірності даних) а також факти, загальновідомі або відомі адміністративному органу з його офіційної діяльності. Обсяг та спосіб встановлення підстав для прийняття рішення визначає адміністративний орган. Відповідно до § 46 Кодексу адміністративного судочинства, рішення повинно відповідати законам та іншим правовим регламентам, повинно виноситися компетентним органом, повинно ґрунтуватися на надійно встановленому стані справ і повинно містити нормативні вимоги.

Відповідно до § 47 абз. 1 Кодексу адміністративного судочинства, рішення повинні містити вирок, обґрунтування та настановлення про апеляцію (розклад). Обґрунтування не потрібно, якщо всі сторони процесу повністю задоволені. Матеріали для прийняття рішення не являються частиною самого рішення.

Під адміністративним провадженням розуміються відповідно до § 1 абз. 1 Кодексу адміністративного судочинства провадження, в якому у сфері державного управління адміністративні органи вирішують права, законом захищені інтереси чи обов'язки фізичних та юридичних осіб, якщо спеціальним законом не передбачено інше. Під адміністративним органом відповідно до § 1 абз. 2 цитованого Закону розуміються державний орган, орган територіального самоврядування, орган самоврядування за інтересами, фізична особа чи юридична особа, котрій закон доручив приймати рішення про права, законом захищених інтересів чи обов'язків фізичних та юридичних осіб у сфері державного управління. Під адміністративне провадження підпадає ряд спеціальних правових норм, наприклад: Закон № 50/1976 Зб. про планування і забудову територій та про порядок виконання будівельних робіт (Будівельний закон) в редакції наступних правових норм, Закон №. 372/1990 Зб. про адміністративні порушення в редакції наступних правових норм, Закон № 455/1991 Зб. про дрібне підприємництво (Закон про дрібне підприємництво) в редакції наступних правових норм, Закон №. 563/2007 Зб. про податкову адміністрацію (Податковий кодекс) та про внесення змін та доповнень до деяких законів. Очевидно, що § 2 абз. 4 Закону № 184/1999 Зб. застосовується до всіх видів проваджень, що регулюються вищезазначеним правовими нормами.

5. Видача двомовних офіційних документів

Відповідно до § 3 абз. 2, абз. а) Закону про державну мову, державною мовою видаються закони, постанови уряду та інші загальнообов'язкові нормативно-правові акти, у тому числі положення органів територіального самоврядування, рішення та інші офіційні документи; це не впливає на використання мов національних меншин та використання іноземних мов відповідно до спеціальних законів. Для цілей цих методичних вказівок під цим спеціальним законом розуміється Закон № 184/1999 Зв. з. Відповідно до § 2 абз. 5 цього Закону:

- свідоцтво про народження;
- свідоцтво про шлюб;

⁴³ Ст. 5 та 11 Рекомендації Міністерства внутрішніх справ Словацької Республіки № 203-2005 / 06626 від 30 червня 2005 року для органів територіального самоврядування про використання державних символів, позначення будівель самоврядування та використання символіки місцевого самоврядування.

- свідоцтво про смерть;
- дозволи;
- посвідчення;
- довідки;
- вислови і
- декларації

в населеному пункті, який наведений в Постанові № 221/1999 Зб. з. видаються на запит двомовно, державною мовою та мовою національної меншини. У разі сумнівів визначальним є текст офіційного документа державною мовою.

Інші офіційні документи відповідно до § 3 абз. 2, п. а) Закону про державну мову видаються державною мовою. Форма запиту про видачу офіційного документа мовою національної меншини може бути усною або письмовою, це може бути одноразова заява, а також заява про постійну видачу певного офіційного документа мовою національної меншини.

Офіційні документи видаються двомовно як єдиний документ. Форму розташування тексту державною мовою і мовою національної меншини забезпечують § 2 та 3 Постанови № 535/2011 Зб. з.:

- на двомовному свідоцтві про народження, свідоцтві про шлюб та свідоцтві про смерть текст мовою національної меншини наводиться під текстом або після тексту державною мовою. Розмір букв мовою національної меншини однаковий, як розмір букв державною мовою;
- на двомовних дозволах, посвідченнях, довідках, висловах та деклараціях текст державною мовою наводиться з лівого боку документа в одному стовпчику, а текст мовою національної меншини з правої сторони документа в другому стовпчику. Розмір букв мовою національної меншини однаковий, як розмір букв державною мовою.

Текст мовою національної меншини повинен бути точним еквівалентом тексту державною мовою. Написання імен і прізвищ та позначень населених пунктів, а також використання офіційних печаток органів державного управління на офіційних документах мовою національної меншини розглядається у ст. VIII пункти 2 та 4 цих вказівок. Текст офіційного документа мовою національної меншини не повинен бути офіційно засвідченим перекладом тексту офіційного документа державною мовою. І в цьому випадку рекомендується користуватись фаховими термінологічними словниками, опублікованими на веб-сайті Уповноваженого Уряду СР з питань національних меншин.

6. Видача двомовних офіційних бланків

Відповідно до § 2 абз. 7 Закону № 184/1999 Зб. з. орган державного управління в населеному пункті, який наведений в Постанові № 221/1999 Зб. з., надає громадянам на запит офіційні бланки, видані в межах його компетенції, двомовно, а саме державною мовою та мовою національної меншини. І в цьому випадку може бути форма запиту на видачу офіційного бланку мовою національної меншини, усною або письмовою, це може бути одноразова заява, а також заява про постійну видачу певного офіційного бланку мовою національної меншини.

Якщо офіційний бланк готується центральним органом державного управління (наприклад, бланки для окремих органів місцевого державного управління готує та розподіляє Міністерство), також центральний орган державного управління готує і його двомовний зразок.

Якщо орган державного управління сам забезпечує офіційні бланки, він також відповідає і за підготовку їхніх двомовних зразків. У цьому відношенні орган державного

управління може звернутися за професійною та методичною допомогою відповідно до § 7а абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. до Адміністрації Уряду.

Відповідно до § 4 Постанови № 535/2011 Зб. з. на двомовному офіційному бланку текст мовою національної меншини наводиться під текстом або після тексту державною мовою. Розмір букв мовою національної меншини однаковий, як розмір букв державною мовою.

Двомовний офіційний бланк може бути заповнений мовою національної меншини, державною мовою або частково мовою національної меншини і частково державною мовою.

Двомовний офіційний бланк, частково заповнений мовою національної меншини, вважається за подання мовою національної меншини, це означає, що на таке подання орган державного управління дасть відповідь також і мовою національної меншини на умовах, передбачених Законом № 184/1999 Зб. з.

Ст. IX

Засідання органів державного управління

Відповідно до § 3 абз. 1 Закону № 184/1999 Зв. з. засідання органів державного управління в населеному пункті, який наведений в Постанові № 221/1999 Зб. з. може здійснюватися також мовою національної меншини, якщо всі присутні погоджуються з тим. Згідно з цією умовою, згода вимагається не лише від депутатів та міського голови, але й від інших осіб, які беруть участь у засіданні органів державного управління. Ця умова стосується як засідань ради населеного пункту, так і засідань інших органів державного управління в населеному пункті відповідно до вищезазначеного положення закону. Якщо всі присутні на засіданні органу державного управління згодні з використанням мов національних меншин, вони можуть бути використані всіма зацікавленими сторонами протягом усього засідання.

Відповідно до § 3 абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. депутат ради населеного пункту в населеному пункті, який наведений в Постанові № 221/1999 Зб. з., має право використовувати мову національної меншини під час засідання цього органу. Решта учасників засідання ради населеного пункту можуть використовувати мову національної меншини, якщо з тим погоджуються всі присутні депутати ради населеного пункту та міський голова населеного пункту. Переклад забезпечить населений пункт, а саме посередництвом працівника населеного пункту, або посередництвом перекладача. Під іншими учасниками засідання розуміємо особи, які беруть участь у засіданні з офіційних обов'язків, зокрема, сільський (міський) голова чи мер міста та головний контролер населеного пункту⁴⁴.

Ст. X

Офіційне діловодство та літопис населеного пункту

Відповідно до § 3 абз. 4 Закону № 184/1999 Зв. з. діловодство може вестися поряд з державною мовою, також і мовою національної меншини в населеному пункті, що наведений в Постанові № 221/1999 Зв. з. Відповідно до цього положення, це, зокрема, протоколи, постанови, статистики, обліки, баланси, інформація призначена для громадськості та діловодство церков та релігійних товариств, призначене для громадськості, крім реєстрації актів громадського стану. Відповідно до § 13 абз. 4 п. е)

⁴⁴ Пояснювальна записка (спеціальний розділ) до ст. I пункт 5 Закону № 204/2011 Зб. з. якою змінюється та доповнюється Закон № 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин в редакції Закону № 318/2009 Зб. з. і котрим змінюються та доповнюються деякі закони.

Закону про утворення населених пунктів, сільський (міський) голова приймає рішення з усіх питань управління населеного пункту, котрі не виділені законом або статутом населеного пункту для ради населеного пункту, таким чином, і про використання мови національних меншин у цих районах.

Відповідно до § 3 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. населений пункт, який міститься в Постанові № 221/1999 Зб. з., може також вести літопис мовою національної меншини.

Ст. XI

Позначення на мові національної меншини

Позначення мовою національної меншини регулюються § 4 Закону № 184/1999 Зб. з. Відповідно до абз. 1 - 7 цього параграфу, в населеному пункті, який знаходиться в Постанові № 221/1999 Зб. з.:

1. в населеному пункті, крім назви населеного пункту державною мовою, на дорожніх знаках із зазначенням початку та кінця населеного пункту, будівель державного управління чи рішень, виданих мовою національної меншини, вноситься назва населеного пункту мовою національної меншини; якщо таке позначення наведено в цій Постанові Уряду;

2. дорожні знаки з назвою населеного пункту мовою національної меншини розміщуються в населеному пункті під дорожніми знаками з назвою населеного пункту, яка завжди зазначена державною мовою. Міністерство внутрішніх справ Словацької Республіки обов'язковою правовою нормою встановить дорожній знак з метою інформаційного маркування населених пунктів мовами національних меншин, який буде відрізнятися від дорожнього знаку з назвою населеного пункту;

3. найменування населеного пункту мовою національної меншини також може бути зазначено в позначенні залізничної станції, автовокзалу, аеропорту та порту. Назва населеного пункту мовою національної меншини зображується нижче назви на державній мові тим самим чи меншим шрифтом;

4. населений пункт також може маркувати вулиці та інші місцеві географічні позначення на своїй території мовою національної меншини;

5. у фахових виданнях, пресі та інших засобах масової комунікації та в офіційній діяльності органів державної влади, якщо вони використовують мову національної меншини, вони можуть, крім стандартизованих географічних назв⁴⁵ також наводити і назви географічних об'єктів, які є завживані та використовувані в мові національної меншини, також мовою національної меншини.

До пунктів 1-3

Населений пункт, який знаходиться в Постанові № 221/1999 Зб. з., зобов'язаний вказати назву населеного пункту мовою національних меншин на дорожніх знаках із зазначенням початку населеного пункту та кінця населеного пункту, у рішеннях, винесених в адміністративному провадженні мовою національної меншини, та на будівлях органів державного управління. Постанова № 221/1999 Зб. з. у початковій версії містила перелік населених пунктів, в яких громадяни Словацької Республіки, що належать до угорської, української, русинської, ромської та німецької національних меншин складають щонайменше 20% населення. 1 січня 2012 року набула чинності Постанова Уряду СР № 534/2011 Зб. з., якою був доповнена вищезазначена Постанова переліком назв населених пунктів на мовах національних меншин. Список містить обов'язкові форми назв населених пунктів на вищезгаданих мовах національних меншин. Назви населених пунктів, в яких словацькі громадяни, які належать до ромської

⁴⁵ Закон № 215/1995 Зб. з. з питань геодезії та картографії із змінами та доповненнями.

національної меншини, складають щонайменше 20% населення, ідентичні назвам населених пунктів державною мовою.

Розміщення дорожніх знаків із зазначенням початку та кінця населеного пункту є обов'язком конкретного управителя доріг. Відповідно до § 3 абз. 1–3 Закону № 135/1961 Зб. з. про дороги (Закон про дорожній рух) із змінами (далі - Закон про дорожній рух), автомагістралі, дороги для автотранспортних засобів та дороги I класу, включаючи їх проїзд через митниці та населені пункти, є майном держави, якщо це не встановлено спеціальним регламентом⁴⁶. Дороги II та III класів, включаючи їх проїзні ділянки через населені пункти, належать самоврядному регіону, якщо це не встановлено спеціальним регламентом. Ділянки дороги II та III, які знаходяться на території митниць, є державним майном. Місцеві комунікації належать населеним пунктам.

Відповідно до § 3 абз. 5 пункт (а)–(е) Закону про дорожній рух, управління дорогами здійснює:

- a) у випадку автомагістралей, автомобільних доріг та доріг відповідно до затвердженого плану розвитку автомагістралей та державних автомобільних доріг, крім їх транзитних ділянок через митні та концесійні дороги - Національна компанія автомагістралей⁴⁷;
- b) у випадку державних доріг, крім їх транзитних ділянок через митниці - юридичні особи, створені для цієї мети міністерством⁴⁸;
- c) у випадку доріг, що належать самоврядним краям – самоврядний край, або юридичні особи, засновані або створені ним для цієї мети;
- d) у разі транзитних ділянок доріг, що належать населеному пункту, місцевих доріг та доріг спеціального призначення, що належать населеному пункту – населені пункти або юридичні особи, засновані або створені ним для цієї мети;
- e) у випадку комунікацій спеціального призначення, що належать державі⁴⁹ – юридичні особи, які ними повністю або переважно користуються;
- f) у разі транзиту через митниці - компетентні митні органи за погодженням з адміністрацією доріг та адміністратором автомагістралі або дороги, що веде до пункту пропуску через кордон.

Вищезазначені управителі доріг зобов'язані забезпечити дотримання зобов'язання зазначити назви населених пунктів, що містяться у Постанові № 221/1999 Зб. з., на дорожніх знаках із зазначенням початку населеного пункту та кінця населеного пункту мовою національної меншини.

У населених пунктах, поміщених в Постанові № 221/1999 Зб. з. відповідно до § 4 абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з., окрім назви населеного пункту державною мовою, на будівлях органів державного управління також вказується назва населеного пункту мовою національної меншини. У той же час відповідно до § 2 абз. 6 Закону № 184/1999 Зб. з. найменування органу державного управління в населеному пункті, який знаходиться в Постанові № 221/1999 Зб. з. наводиться, крім державної мови також в мові національної меншини. Відповідно до § 7в абз. 4 Закону № 184/1999 Зб. з. положення § 2 абз. 6 цього Закону не застосовується, якщо призначення органу державної влади мовою національної меншини збігається з найменуванням у державній мові.

⁴⁶ Наприклад, § 2 Закону Словацької національної ради №. 138/1991 Зб. з. про комунальну власність із змінами, внесеними згідно із Законом № 639/2004 Зб. з. про Національну компанію автомагістралей та про внесення змін до Закону № 135/1961 Зб. з. щодо доріг (Закон про дорожній рух) із змінами згідно із Законом № 747/2004 Зб. з.

⁴⁷ Закон № 639/2004 Зб. з. про Національну компанію автомагістралей та про внесення змін до Закону № 135/1961 Зб. з. про дороги (Закон про дорожній рух) із змінами.

⁴⁸ § 22 Закону Національної ради Словацької Республіки № 303/1995 Зб. з. про бюджетні правила.

⁴⁹ Наприклад § 6 Закону № 111/1990 Зб. з. про державне підприємство із змінами, внесеними згідно із Законом Національної ради Словацької Республіки № 304/1995 Зб. з.

У населених пунктах, помічених в Постанові № 221/1999 Зб. з. відповідно до § 4 абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. окрім назви населеного пункту державною мовою, назва населеного пункту мовою національної меншини також міститься у рішеннях, виданих мовою меншини⁵⁰.

Відповідно до закону № 184/1999 Зб. з. назва населеного пункту мовою національної меншини в населеному пункті також може бути включена до ідентифікації залізничного вокзалу, автовокзалу, аеропорту та порту. Відповідно до § 7в абз. 4 Закону № 184/1999 Зб. з. положення § 4 абз. 1 - 3 цього Закону не застосовуються, якщо позначення населеного пункту мовою національної меншини збігається з назвою державною мовою.

До пункту 4

Згідно § 2б абз. 1–5 Закону № 369/1990 Зб. з. щодо установ населеного пункту із змінами (далі - Закон про муніципальний устрій):

1. населений пункт розпорядженням визначає та змінює назви вулиць та інших громадських місць;
2. в населеному пункті з кількома вулицями чи іншими громадськими місцями кожна вулиця чи інше громадське місце має свою назву;
3. назви вулиць та інших громадських просторів визначаються з урахуванням історії комуні, важливих неживих особистостей, речей тощо. Імена після живих осіб, довгі, дублюючі, образливі до моралі, релігійних чи національних почуттів, мовні проступки та назви, що не примикають до історії населеного пункту, не дозволяються;
4. найменування вулиць та інших громадських просторів мовою національної меншини в населених пунктах, про які йдеться в Постанові № 221/1999 Зб. з., регламентовано Законом № 184/1999 Зб. з.;
5. маркування вулиць та інших громадських місць забезпечує населений пункт за власний рахунок.

Відповідно до § 4 абз. 4 Закону № 184/1999 Зб. з. населений пункт, який знаходиться в Постанові № 221/1999 Зб. з., також може позначати на своїй території вулиці та інші місцеві географічні позначки (наприклад, позначення місцевих будівель, історичних пам'яток, річок, парків, лісів тощо) також мовою національної меншини. Таким чином, законодавство розмежує *назву вулиці*, яка є державною мовою та охоплюється положеннями Закону про муніципальний устрій, та *позначенням вулиці мовою національної меншини*, яка регулюється Законом №. 184/1999 Зб. з.

Маркування вулиць більш детально регламентується Постановою № 31/2003 Зб. з. Міністерства внутрішніх справ Словацької Республіки, який встановлює деталі щодо маркування вулиць та інших громадських просторів та нумерації будівель (видана відповідно до абз.1 § 27а Закону про муніципальне управління із змінами, внесеними згідно із Законом № 453/2001 Зб. з.). Маркування вулиць та інших місцевих географічних позначок мовою національної меншини регулюється § 3 абз. 3 цієї Постанови, згідно з яким назви вулиць мовою національної меншини зазвичай вказуються на одній дошці орієнтації під назвою вулиці державною мовою; це стосується також маркування вулиць іншими орієнтовними даними мовою національної меншини. Населений пункт вирішує, чи призначити вулицю чи інше географічне зазначення мовою національної меншини. Рішення з цього питання прямо не зазначено в § 11 абз. 4 Закону про муніципальний устрій, в якому перераховані основні сфери, які вирішує рада населеного пункту. Однак рада населеного пункту може залишити за собою рішення з цього питання у своєму статуті.

До пункту 5

⁵⁰ Детальніше про прийняття адміністративних рішень мовою національної меншини див. ст. VIII пункт 4 цього методичного посібника.

У зв'язку із застосуванням позначення географічних об'єктів, які узвичаєні та використовуються мовою національної меншини, вони можуть також наводитись мовою національної меншини, Закон № 184/1999 Зб. з. посилається на § 18 Закону про геодезію та картографію. Відповідні положення Закону викладені у статті IV пункт 22 цього методичного посібника, де детальніше йдеться про стандартизовані географічні назви. Положення Закону № 184/1999 Зб. з., який регулює цю сферу, містить посилання на Закон про геодезію та картографію і в той же час на Закон про геодезію та картографію в положенні, що містить цю область, посилається на закон № 184/1999 Зб. з. Виходячи з положень цих актів, зрозуміло, що територія стандартизованих географічних назв регулюється Законом про геодезію та картографію, а область позначення географічних об'єктів, які встановлюються та використовуються мовою національної меншини, регулюється Законом №. 184/1999 Зб. з.

Можливість позначення географічних об'єктів, які узвичаєні та використовуються мовою національної меншини, в смислі § 4 абз. 5 Закону № 184/1999 Зб. з. стосується таких специфічних напрямків: фахові видання, преса, інші засоби масової комунікації та офіційна діяльність органів державної влади.

У цьому відношенні слід зазначити, що відповідно до § 13 абз. 2, пункти а)-с) Закону про освіту відповідно до права дітей та учнів, що належать до національних меншин та етнічних груп, на освіту рідною мовою, передбаченим § 12 аби. 3 цього Закону, в підручниках, а також учбових текстах та робочих зошитах виданих мовою національної меншини, географічні назви наводяться таким чином:

- а) географічні назви, які узвичаєні та використовуються мовою національної меншини, повинні бути двомовними, спочатку мовою відповідної національної меншини, а згодом у дужках або після косої на державній мові способом, що використовується у підручниках, затверджених у роках 2002 - 2006;
- б) картографічні твори мають державну мову;
- с) підсумок географічних назв у вигляді словника мовою національної меншини та державною мовою подається в кінці підручника.

Ст. XII

Інформація про небезпеку для життя, здоров'я, безпеки чи майна мовою національної меншини

Відповідно до першого речення § 4 абз. 6 Закону № 184/1999 Зб. з., яке знаходиться в Постанові № 221/1999 Зб. з. інформації щодо загроз життю, здоров'ю, безпеці чи майну громадян СР у місцях, доступних для населення, подаються, крім державної мови також мовою національної меншини. Цей юридичний обов'язок поширюється на кожний суб'єкт, тобто на всі юридичні та фізичні особи, і в розумінні цього положення місця, доступні для публіки, означають усі публічні простори в кадастрі населених пунктів, що містяться в Постанові № 221/1999 Зб. з., як наприклад: вулиці, площі, будівлі державного управління, магазини, ресторани, спортивні майданчики, парки, а також громадські простори в екстравілані такого населеного пункту.

Відповідно до § 8 абз. 6 Закону про державну мову всі написи, рекламу та оголошення, призначені для інформування громадськості, зокрема в магазинах, спортивних спорудах, ресторанах, на вулицях, біля доріг та над ними, в аеропортах, автовокзалах та залізничних станціях, громадських транспортних засобах подаються державною мовою. У написах та повідомленнях, призначених для інформування громадськості мовою національної меншини та державною мовою в населених пунктах, що містяться в Постанові № 221/1999 Зб. з. та в рекламі, порядок тексту не визначається. Розмір, колір

та шрифт інформації, що стосується загрози життю, здоров'ю, безпеці чи майна громадян СР мовою національної меншини, законодавством спеціально не регламентується.

Якщо модель інформації щодо загрози життю, здоров'ю, безпеці чи майну громадян Словацької Республіки підготовлена центральним органом державної адміністрації, вона також готує їх еквівалент мовами національних меншин. Якщо модель такої інформації передбачена законом або підзаконним правилом, вона також повинна включати їх еквіваленти в мові кожної національної меншини.

Якщо модель такої інформації надається органом громадського управління, він також відповідає за підготовку еквівалентів мовами національних меншин. У цьому відношенні орган громадського управління може звернутися за професійною та методичною допомогою у розумінні § 7а абз. 1 Закону № 184/1999 Зб.з. до адміністрації уряду.

Ст. XIII

Написи та повідомлення, призначені для інформування громадськості мовою національної меншини

Відповідно до другого речення § 4 абз. 6 Закону № 184/1999 Зб. з. всі написи та повідомлення, призначені для інформування громадськості, зокрема в магазинах, спортивних майданчиках, ресторанах, вулицях, біля доріг та над ними, в аеропортах, автовокзалах та залізничних станціях, також можуть міститись мовою національної меншини. Вищезазначене положення цього Закону не поширюється на обмежене територіальне коло населених пунктів, яке передбачене Постановою 221/1999 Зб. з. Ці написи та повідомлення знову підпадають під дію § 8 абз. 6 Закону про державну мову, текст якого викладений у ст. XII. Так само розмір, колір та тип написів та оголошень, призначених для інформування громадськості мовою національної меншини, не регулюються спеціально законодавством. Відповідно до останнього речення цього положення, в написах та повідомленнях, призначених для інформування громадськості мовою національної меншини та державною мовою в населених пунктах, де мова цієї національної меншини використовується в офіційному спілкуванні відповідно до Закону № 184/1999 Зб. з. та в рекламі порядок тексту не визначається. З вищевикладеного випливає, що в населених пунктах, які розміщені в Постанові Уряду № 221/1999 Зб. з., текст мовою національної меншини може бути відведений на перше місце.

Відповідно до § 8 абз. 7 Закону про державну мову, зобов'язання, викладене в абз. 6 цього параграфу, не поширюється на торгове найменування, товарний знак, найменування установи, зареєстрованої або включеної до реєстрів чи списків відповідно до чинного законодавства Словацької Республіки або в іншій державі-члені Європейського Союзу або в державі-учасниці Угоди про Європейську господарську область. Зобов'язання також не поширюється на використання імені та прізвища, що містяться у написі, рекламі та повідомленнях призначених для інформування громадськості, а також на деякі встановлені іноземні мовні терміни, які зазвичай використовуються з товарним знаком в тексті реклами, відомі широкій публіці та є складовою частиною реклами.

Ст. XIV

Написи на пам'ятниках, меморіалах та меморіальних дошках мовою національної меншини

Відповідно до § 4 абз. 7 Закону № 184/1999 Зб. з. написи на пам'ятниках, меморіалах та меморіальних дошках можуть бути викладені крім державної мови також мовою національної меншини. Могильник, надгробок /надгробний камінь, надгробна плита, надгробна дошка/ пам'ятником не вважаються. Розглянуте положення виходить із Закону

про державну мову, який у § 5 абз. 8 передбачає, що написи на пам'ятниках, меморіалах та меморіальних дошках мають бути написані державною мовою. Якщо вони містять текст іншими мовами, тексти інших мов слідує за текстом на державній мові і повинні бути ідентичними за змістом тексту державною мовою. Текст іншою мовою повинен бути написаний тим самим чи меншим шрифтом, як текст державною мовою. Будівельник може звернутися до Міністерства культури Словацької Республіки щодо обов'язкової думки з точки зору відповідності напису на меморіалі, пам'ятнику та дошці Закону про державну мову. Це положення не поширюється на історичні написи на пам'ятниках, меморіалах та меморіальних дошках, які підлягають охороні згідно спеціального регламенту⁵¹. На пам'ятниках, меморіалах та меморіальних дошках з написом поміщені в Постанові № 221/1999 Зб. з., порядок текстів не визначається.

Ст. XV

Загальнообов'язкові правові норми мовою національної меншини

Відповідно до першого речення § 4 абз. 8 Закону № 184/1999 Зб. з. в населеному пункті, поміщеному в Постанові № 221/1999 Зб. з., в межах своєї компетенції орган громадського управління надає інформацію про загальнообов'язкові законодавчі норми, крім державною мовою також мовою національної меншини. Розглянуте положення вказує на Закон про державну мову, який у § 3 абз. 2, абз. а) передбачає, що державною мовою видаються закони, постанови уряду та інші загальнообов'язкові нормативно-правові акти, включаючи постанови органів територіального самоврядування, рішення та інші публічні документи; це не впливає на використання мов національних меншин та використання іноземних мов відповідно до Закону №. 184/1999 Зб. з. та Закону про освіту.

Форма запитів на інформації про загальнообов'язкові правові норми мовою національної меншини може бути усною або письмовою. Так само відповідь на такий запит може бути усною або письмовою, залежно від конкретної вимоги громадянина СР. Інформація може складатися з надання тексту самого загальнообов'язкового правового акту або пояснення необхідної процедури згідно загальнообов'язкового юридичного акту.

Відповідно до другого речення § 4 абз. 8 Закону № 184/1999 Зб. з. населений пункт, який знаходиться в Постанові № 221/1999 Зб. з., може видавати загальнообов'язкові нормативні документи, що належать до сфери його компетенції, крім формулювань державною мовою також мовою національної меншини; у цьому випадку переважає текст державною мовою.

Ст. XVI

Місцевий референдум щодо зміни позначення села

Відповідно до § 4а абз. 1 та 2 Закону № 184/1999 Зб. з. населений пункт, який знаходиться в Постанові № 221/1999 Зб. з., у формі голосування його мешканців приймає рішення про зміну позначення населеного пункту мовою національної меншини, визначеного в Постанові Уряду Словацької Республіки. Місцевий референдум про зміну позначення населеного пункту охоплюється § 11а абз. 1, пункт d) Закону про муніципальний устрій, згідно з яким рада населеного пункту оголосить місцевий референдум у разі зміни назви населеного пункту. Детальніше про місцевий референдум щодо зміни позначення населеного пункту див. у ст. IV пунктів 19 та 20 цього методичного посібника.

⁵¹ Закон № 49/2002 Зб. з. про охорону фонду пам'яток із змінами, внесеними згідно із Законом № 479/2005 Зб. з.

Ст. XVII

Використання мови національної меншини в судах та інших сферах

Відповідно до § 5 абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. право користування мовою національної меншини у судових справах та інших областях також регулюється спеціальними законами. Вищезазначене положення стосовно цих спеціальних законів посилається, наприклад, на Рамкову конвенцію про захист національних меншин (повідомлення Міністерства закордонних справ Словацької Республіки № 160/1998 Зб. з.), Європейську хартію регіональних мов або мов меншин (повідомлення Міністерства закордонних справ Словацької Республіки № 588/2001 Зб. з.), § 18 Цивільно-процесуального кодексу⁵², § 2 Кримінально-процесуального кодексу, § 5 абз. 1, пункт д) Закону № 308/1991 Зб. з. про свободу віросповідання та статус церков та релігійних товариств, § 23 Закону № 38/1993 Зб. з. про організацію Конституційного суду Словацької Республіки, про розгляд справи перед ним та про статус її суддів; § 2 абз. 1 Закону № 300/1993 Зб. з. щодо імені та прізвища із змінами, внесеними згідно із Законом № 13/2006 Зб. з., § 16 а § 19 абз. 3 та 4 Закону № 154/1994 Зб. з. щодо реєстрів із змінами, § 2 абз. 8 Закону № 212/1997 Зб. з. про обов'язкові примірники періодичних видань, неперіодичних видань та копії аудіовізуальних творів, § 6 абз. 5 Закону № 211/2000 Зб. з. про вільний доступ до інформації та про внесення змін до деяких законів (Закон про свободу інформації), § 5 абз. 1 пункт ж) Закону № 532/2010 Зб. з. по Радіо і телебачення Словаччини та про внесення змін до деяких законів.

У зв'язку з використанням мови національної меншини в судах важливо зазначити, що Закон № 99/1963 Зб. з. Цивільно-процесуальний кодекс був скасований Законом № 160/2015 Зб. з. Цивільно-позовний кодекс. Новий цивільно-позовний кодекс у § 155 абз. 1 та 2 передбачає, що кожен має право притягнути до суду своєю рідною мовою чи мовою, яку він розуміє. Суд гарантує, що сторони мають рівні можливості для здійснення своїх прав. Враховуючи характер та обставини справи, суд додасть перекладача. Витрати, понесені Стороною, що діє її рідною мовою або мовою, яку вона розуміє, несе держава.

Ст. XVIII

Сфера дошкільної освіти, початкових шкіл, середніх шкіл та культури

Відповідно до § 5 абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. положення § 2 абз. 1⁵³ не поширюється на сферу дошкільної освіти, основних шкіл, середніх шкіл та культури. Використання мови національної меншини в цих сферах регулюється окремими законами. Це положення стосовно посилань на ці спеціальні закони згадується, наприклад, у Законі № 596/2003 Зб. з. про державне управління освітою та шкільне самоврядування та про внесення змін до деяких законів із змінами та Закон про освіту.

Ст. XIX

Медичні та соціальні послуги

⁵² Закон № 99/1963 Зб. з. Цивільно-процесуальний кодекс був скасований Законом № 160/2015 Зб. з. Цивільно-позовний кодекс.

⁵³ Якщо громадяни СР, які є особами, що належать до національної меншини, і мають постійне місце проживання в даному населеному пункті, згідно з двома послідовними переписами населення в населеному пункті числять принаймні 15% населення, вони мають право використовувати мову національної меншини при офіційних контактах у цьому населеному пункті.

Відповідно до § 5 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. громадянин Словацької Республіки, який є особою, що належить до національної меншини, може спілкуватися з працівниками закладів охорони здоров'я та соціального захисту або закладів соціального та правового захисту дітей та соціального піклування в населеному пункті, який знаходиться в Постанові № 221/1999 Зб. з., мовою національної меншини. Медичний або соціальний заклад або установа соціального та правового захисту дітей та соціального піклування згідно з попереднім реченням дозволяють використовувати мову національної меншини відповідно до цього Закону та спеціальних законів, якщо умови цього закладу це дозволяють.

Використання мов у сфері охорони здоров'я та соціального обслуговування також регулюється § 8 абз. 4 Закону про державну мову, де зазначено, що порядок денний закладів охорони здоров'я та закладів соціального обслуговування ведеться державною мовою. Спілкування персоналу цих закладів з пацієнтами або клієнтами зазвичай ведеться державною мовою; у випадку пацієнта чи клієнта, чия рідна мова є іншою, ніж державна мова, спілкування може вестись мовою, якою пацієнт чи клієнт можуть спілкуватися. Члени персоналу не зобов'язані розмовляти іноземною мовою або мовою національної меншини. Пацієнт або клієнт, який є особою, що належить до національної меншини, може в цих установах в населених пунктах, поміщених в Постанові № 221/1999 Зб. з., використовувати рідну мову в спілкуванні з персоналом.

У разі інформованої згоди перед стерилізацією особи відповідно до § 40 абз. 6 пункт а) та б) Закону № 576/2004 Зб. з. про охорону здоров'я, послуги, пов'язані з наданням медичної допомоги, а також про внесення змін та доповнень до деяких законів Міністерство охорони здоров'я Словацької Республіки встановлює посередництвом загальнообов'язкового нормативно-правового акту детальні інформації, що передують інформованій згоді перед стерилізацією. Відповідно до вищезазначеного, Міністерство охорони здоров'я Словацької Республіки видало з чинністю з 1 квітня 2014 року розпорядження № 56/2014 Зб. з., в якому викладені деталі щодо інструкції, яка передують інформованій згоді перед стерилізацією особи, та моделей інформованої згоди перед стерилізацією особи державною мовою та мовами національних меншин.

Ст. XX

Інформування громадськості мовою національної меншини

Область публічної інформації мовою національної меншини детально регламентується § 5а Закону № 184/1999 Зб. з., через:

- ***місцеве радіо чи інше технічне обладнання:***

відповідно до § 5а абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. повідомлення, призначені для інформування громадськості за допомогою місцевого радіо чи інших технічних засобів, мають бути в населеному пункті, зазначеному в Постанові № 221/1999 Зб. з., можуть бути опубліковані крім державної мови також мовою національної меншини. Згідно § 5 абз. 4 Закону про державну мову, ці оголошення також можуть бути опубліковані іншою мовою після їх публікації державною мовою. Це означає, що це повідомлення завжди буде опубліковане спочатку державною мовою, а згодом може бути опубліковане мовою національної меншини;

- ***публікацію важливої інформації на офіційній дошці оголошень, веб-сайті та в періодичному виданні населеного пункту:***

відповідно до § 5а абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. населений пункт, який знаходиться в Постанові № 221/1999 Зб. з., публікує важливу інформацію, зазначену на офіційній інформаційній дошці населеного пункту, на веб-сайті населеного пункту та опубліковану в періодичному виданні⁵⁴, крім державної мови також мовою національної меншини, а саме:

- a) інформації про склад та повноваження органів влади населеного пункту;
- b) перелік юридичних норм, постанов, інструкцій, тлумачних висновків, згідно з якими населений пункт діє та приймає рішення або регулює права та обов'язки фізичних та юридичних осіб стосовно населеного пункту;
- c) місце, час та спосіб отримання інформації та інформації про те, де фізичні чи юридичні особи можуть подати заяву, клопотання, пропозицію, скаргу чи будь-яке інше подання;
- d) порядок, який мусить виконувати населений пункт при розгляді всіх заявок, пропозицій та інших подань, включаючи відповідні строки, яких слід дотримуватися;
- e) масштаби адміністративних зборів⁵⁵, що стягуються населеним пунктом за дії та дії адміністративних органів, та масштаби зборів за розголошення інформації;
- f) інформація про управління державними коштами та управління майном населеного пункту;

- принагідні друковані видання на мові національної меншини, призначені для громадськості:

відповідно до § 5а абз. 3 Закону № 184/1999 Зб.з. принагідні друковані видання, призначені для громадськості для культурних цілей, каталоги галерей, музеїв, бібліотек, програмки кінотеатрів, театрів, концертів та інших культурних заходів у населеному пункті, про які йдеться у Постанові № 221/1999 Зб. з., можуть бути видані мовою національної меншини, основна інформація повинна також надаватися державною мовою. Відповідно до цього положення, основна інформація означає інформацію про назву події, час та місце події та основну інформацію про зміст події. Ця інформація також повинна надаватися державною мовою, не визначаючи, якою мірою текст повинен бути державною мовою та яким шрифтом має бути текст державною мовою чи мовою національної меншини.

Ст. XXI

Поширення та отримання інформації засобами теле- та радіомовлення мовою національної меншини

Відповідно § 5б Закону № 184/1999 Зб. з. громадяни СР, які належать до національної меншини, мають право поширювати та отримувати інформацію мовою національної меншини через Радіо та телебачення Словаччини. Регіональне та місцеве мовлення

⁵⁴ § 2 абз. 1 Закону № 167/2008 Зб. з. про періодичну пресу та інформаційні агентства та про внесення змін до деяких законів (Закон про пресу).

⁵⁵ Закон Національної ради Словачької Республіки № 145/1995 Зб. з. щодо адміністративних зборів із змінами.

телевізійної програми або радіопрограми мовами національних меншин здійснюється за умов, регламентованих спеціальними законами⁵⁶.

Основна діяльність Радіо і телебачення Словаччини у сфері мовлення на мовах національних меншин відповідно до § 5 абз. 1, пункт б) і ж) Закону №. 532/2010 Зб. з. про Радіо і телебаченні Словаччини та про внесення змін до деяких актів:

- мовлення щонайменше чотирьох радіопрограмних послуг, одна з яких призначена для трансляції змістовно та регіонально збалансованих програм на мовах національних меншин та етнічних груп, які проживають на території Словацької Республіки; якщо Радіо і телебачення Словаччини транслює більше чотирьох радіопрограмних послуг, щонайменше чотири з них транслюватимуться по всій країні, а якщо транслюються лише чотири радіопрограмні послуги, принаймні три з них транслюватимуться по всій країні;

- трансляція змістовно та регіонально збалансованих програм на мовах національних меншин та етнічних груп, які проживають на території Словацької Республіки, у часовій шкалі, що відповідає національному та етнічному складу населення СР; З метою забезпечення виробництва та трансляції програм для національних меншин та етнічних груп Радіо і телебачення Словаччини створює самостійні організаційні підрозділи Словацького радіо та Словацького телебачення.

Ст. XXII

Створення умов для використання мови національної меншини

Відповідно до § 7 абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. орган громадського управління та його працівники зобов'язані використовувати державну мову в офіційному спілкуванні, а також на умовах, передбачених цим Законом та спеціальними законами, також використовувати мову національної меншини. Органи громадського управління та її працівники не зобов'язані розмовляти мовою національної меншини.

У цьому відношенні слід зазначити, що відповідно до § 38 абз. 1, пункт е) Закону №. 55/2017 Зб. з. щодо державної служби та про внесення змін до деяких законів (далі - Закон про державну службу), умови прийому на державну службу включають в себе володіння державною мовою. Положення § 38 абз. 2, пункт б) і с) цитованого Закону передбачає, що володіння іноземною мовою є ще однією умовою прийому на державну службу, за умови, що орган служби, відповідно. виконання інших вимог, встановлених спеціальним положенням або визначених органом служби, вважає за необхідну умову для належного виконання державної служби за описом характеру робочого місця державного службовця. Відповідно до § 4 абз. 2, розпорядження адміністрації Уряду № 126/2017 Зб. з., де викладені деталі освіти державних службовців щодо типів компетенційного навчання - це мовна компетенційна освіта, спрямована на підтримку та підвищення рівня володіння а) державною мовою та б) іноземною мовою, особливо для групи державних службовців, для котрих володіння іноземною мовою є результатом опису посади державного службовця або *мовою національної меншини для групи державних службовців, які виконують державну службу в населених пунктах, визначених Постановою № 221/1999 Зб. з.*

Відповідно до абз. 2 цього параграфу, орган громадського управління в населеному пункті, який знаходиться в Постанові № 221/1999 Зб. з., зобов'язаний створити умови для використання мови національної меншини відповідно до цього Закону та спеціальних законів. Це положення тісно пов'язане з іншими положеннями цього Закону, зокрема з

⁵⁶ Наприклад, Закон № 532/2010 Зб. з. про Радіо і телебачення Словаччини та про внесення змін до деяких законів, Закон № 220/2007 Зб. з. про цифрове мовлення програмних послуг та надання інших контентних послуг за допомогою цифрової передачі та про внесення змін до деяких законів (Закон про цифрове мовлення) із змінами та доповненнями.

третім реченням § 2 абз. 3, згідно з яким орган громадського управління повинен створити умови для здійснення права відповідно до першого речення положення адекватним чином, при цьому він може визначати час, доступний для рішення справи мовою національної меншини.

Працевлаштування професійних працівників, які знають мову національної меншини, не є єдиним способом забезпечення використання мови національної меншини у спілкуванні з компетентним органом громадського управління. Якщо з об'єктивних причин орган громадського управління не може використовувати професійних працівників, які розмовляють мовою національної меншини, орган громадського управління повинен забезпечити можливість використання мови національної меншини по-іншому. Перевага працівника - це знання мови національної меншини. Докладніші відомості див. у частині VIII пункт 2 цього методичного посібника.

Відповідно до § 1 абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з., якщо спілкування відбувається мовою національної меншини, працівники органу громадського управління повинні використовувати кодифіковану або стандартизовану форму відповідної мови національної меншини у спілкуванні з громадянами Словацької Республіки, що належать до національної меншини⁵⁷. Під час використання професійної термінології мовою національної меншини рекомендується використовувати професійні термінологічні словники, опубліковані на веб-сайті Повноважного уряду з питань національних меншин⁵⁸.

Ст. XXIII

Використання мови національної меншини в службі поліції населеного пункту

Відповідно до § 7 абз. 3 Закону № 184/1999 Зб. з. в населеному пункті, який знаходиться в Постанові № 221/1999 Зб. з. може користуватися поліція населеного пункту на службі крім державної мови, мовою національної меншини за умови, що присутні погоджуються. Детальніше див. ст. IV пункт 25 цього методичного посібника.

Ст. XXIV

Використання мови національної меншини у спілкуванні із Збройними силами СР, озброєними корпусами безпеки, іншими збройними корпусами, Пожежно-рятувальними корпусами та поліцією населеного пункту

Відповідно до § 7 абз. 4 Закону № 184/1999 Зб. з. якщо члени Збройних Сил СР, збройних служб безпеки, інших збройних корпусів, Пожежно-рятувального корпусу та поліції населеного пункту знають мову національної меншини, в населеному пункті, який поміщений в Постанові № 221/1999 Зб. з., можуть використовувати мову національної меншини у спілкуванні з громадянами СР, які належать до національної меншини. Для отримання додаткової інформації про Збройні сили СР, озброєні корпуси безпеки, інші озброєні корпуси, пожежно-рятувальні корпуси та поліцію населеного пункту див. у ст. IV пункт 25 цього методичного посібника.

Ст. XXV

Компетенція адміністрації Уряду Словацької Республіки у використанні мов національних меншин

⁵⁷ Детальніше про кодифіковану та стандартизовану мову див. у ст. IV пунктів 4 і 5 цього методичного посібника.

⁵⁸ <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/odborne-terminologicke-slovniky-v-jazykoch-narodnostnych-mensin/>

Компетенцію адміністрації Уряду⁵⁹ що стосується використання мов національних меншин врегульовано у § 7а Закону № 184/1999 Зб. з. Відповідно до абз. 1 цього параграфу адміністрація Уряду надає професійну та методичну допомогу органам громадського управління та організаційним підрозділам служб безпеки та порятунку у здійсненні цього Закону. Адміністрація Уряду відповідно до абз. 2 цього розділу кожні два роки подає Уряду СР звіт про стан використання мов національних меншин на території СР. Рада Уряду з прав людини, національних меншин та гендерної рівності⁶⁰. З метою підготовки звіту відповідно до абз. 3 цього параграфу адміністрація Уряду уповноважена вимагати від органів громадського управління інформації та письмові документи про використання мови національних меншин у своїй зоні компетенції. Звіт про стан використання мов національних меншин у Словацькій Республіці за 2012 рік, а також за періоди 2013-2014 та 2015-2016 років публікується словацькою та англійською мовами на наступному веб-сайті: <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/jazyky-narodnostnych-mensin/>.

Ст. XXVI **Адміністративні правопорушення**

Відповідно до § 7b абз. 1 Закону № 184/1999 Зб. з. адміністративне правопорушення у сфері використання мов національних меншин вчиняється органом громадського управління в населеному пункті, поміщеним в Постанові № 221/1999 Зб. з.:

- a) не дозволяє громадянину Словацької Республіки, який є особою, яка належить до національної меншини, спілкуватися в усній та письмовій формі мовою національної меншини або не повідомляє його про цю можливість (§ 2 абз. 3)⁶¹;
- b) на прохання громадянина Словаччини, яка є особою, яка належить до національної меншини, не видає копії рішення та свідоцтва про народження, свідоцтва про шлюб чи свідоцтва про смерть також мовою національної меншини (§ 2 абз. 4 та 5)⁶²;

⁵⁹ Відповідно до ст. 5 абз. 2е) пункт 4 Організаційних правил адміністрації Уряду СР, генеральний секретар Служби обслуговування забезпечує, серед іншого, виконання завдань відповідно до Закону №. 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин. Відповідно до ст. 5 абз. 2е) пункт 4 Організаційних правил адміністрації Уряду СР, генеральний секретар Служби обслуговування забезпечує, серед іншого, виконання завдань відповідно до Закону №. 184/1999 Зб. з. про використання мов національних меншин. Відповідно до ст. 23, абз. 2, пункт е) Організаційні правила адміністрації Уряду СР управління Генерального секретаря Служби обслуговування при здійсненні своєї діяльності в основному опрацьовує подання відповідно до Закону про використання мов національних меншин у співпраці з Управлінням Повноважного Словацької Республіки у справах національних меншин.

Відповідно до ст. 23, абз. 2, абз. е) Організаційні правила адміністрації Уряду СР управління Генерального секретаря Служби обслуговування при здійсненні своєї діяльності забезпечує, зокрема, надання професійної та методичної допомоги органам державного управління та службам безпеки та рятувальних служб при реалізації Закону про мови національних меншин у співпраці з Управлінням Повноважного Словацької Республіки у справах національних меншин у співпраці з Управлінням Повноважного Словацької Республіки у справах національних меншин.

Відповідно до ст. 23, абз. 2, пункт ф) Організаційні правила адміністрації Уряду СР Управління Генерального секретаря Служби обслуговування, здійснюючи свою діяльність, забезпечує, зокрема, дворічний звіт про стан використання мов національних меншин на території Словацької Республіки у співпраці з Управлінням Повноважного Словацької Республіки у справах національних меншин та подання його на засідання Уряду через завідуючого адміністрації Уряду СР.

⁶⁰ Рада Уряду СР з прав людини, національних меншин та гендерної рівності, відповідно до § 2 абз. 3 Закону № 575/2001 Зб. з. щодо організації діяльності Уряду та організації центральної державної адміністрації є одним з постійних дорадчих органів Уряду Словацької Республіки.

⁶¹ Детальніше дивіться у статті VIII пункти 1 - 3 цього методичного посібника.

⁶² Детальніше дивіться у статті VIII пункти 4 - 5 цього методичного посібника.

вс не забезпечує свою ідентифікацію на будівлі, в якій він знаходиться, також мовою національної меншини (§ 2 абз. 6)⁶³,
d) відмовить видачу офіційного бланку, виданого в межах своєї компетенції, також мовою національної меншини (§ 2 абз. 7)⁶⁴;
е) не забезпечує позначення населеного пункту мовою національної меншини в межах її юрисдикції у випадках, передбачених в § 4 абз. 1⁶⁵;
f) не забезпечує надання інформації, написів та повідомлень у межах своєї юрисдикції відповідно до § 4 абз. 6, перше речення⁶⁶;
g) на запит він не надає інформацію про загальнообов'язкові правові норми також мовою національної меншини (§ 4 абз. 8)⁶⁷;
h) не надає адміністрації Уряду інформацію та письмові документи відповідно до § 7а абз. 3⁶⁸.

Відповідно до § 7b абз. 2 Закону № 184/1999 Зб. з. адміністративне правопорушення у сфері використання мов національних меншин вчиняється юридичною особою або фізичною особою - підприємцем, яка не надає напис чи повідомлення відповідно до § 4 абз. 6 мовою національної меншини, якщо напис чи оголошення містять інформацію, що стосується загрози життю, здоров'ю, майну чи безпеці громадян СР.

Відповідно до абз. 3 - 5 цього параграфу, адміністративні правопорушення відповідно до абз. 1 і 2 розглядаються адміністрацією Уряду, і якщо адміністрація Уряду виявить порушення обов'язків, призначить штраф від 50 до 2 500 євро. Порядок накладення штрафу регулюється загальним положенням про адміністративне провадження⁶⁹. При призначенні штрафу враховуються серйозність адміністративного правопорушення, його наслідки, обставини, в яких воно було вчинено, тривалість та повторність порушення. Штраф може бути накладений протягом одного року з дня, коли адміністрації Уряду стало відомо про адміністративне правопорушення, але не пізніше двох років з дня його вчинення. Доходи від штрафних санкцій, накладених відповідно до цього Закону, є доходом державного бюджету.

Додаток № 1 Список органів громадського управління

Додаток № 2 Список використаних скорочень

⁶³ Детальніше дивіться у статті XI пункт 1 цього методичного посібника.

⁶⁴ Детальніше дивіться у статті VIII цього методичного посібника.

⁶⁵ Детальніше дивіться у статті XI пункт 1 цього методичного посібника.

⁶⁶ Детальніше дивіться у статті XII цього методичного посібника.

⁶⁷ Детальніше дивіться у статті XV цього методичного посібника.

⁶⁸ Детальніше дивіться у статті XXIII цього методичного посібника.

⁶⁹ Закон № 71/1967 Зб. з. про адміністративне провадження (Кодекс адміністративного судочинства) із змінами.